

Rikosseuraamuslaitoksen monisteita 1/2010

Rikosseuraamusviraston tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2009

15.3.2010

Sisällysluettelo

1. Toimintakertomus	3
1.1 Johdon katsaus	3
1.2 Vaikuttavuus	6
1.2.1 Toiminnan vaikuttavuus	6
1.2.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	6
1.3 Toiminnallinen tehokkuus	6
1.3.1 Toiminnan tuottavuus	6
1.3.2 Toiminnan taloudellisuus	7
1.3.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	10
1.3.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	21
1.4 Tuotokset ja laadunhallinta	21
1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	21
1.4.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	23
1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	25
1.6 Tilinpäätösanalyysi	30
1.6.1 Rahoituksen rakenne	30
1.6.2 Talousarvion toteutuminen	30
1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma	31
1.6.4 Tase	33
1.7 Sisäisen valvonnan arviointi ja vahvistuslausuma	34
1.8 Arviointien tulokset	35
1.9 Yhteenvedo havaituista väärinkäytöksistä	38
2. Talousarvion toteutumalaskelma	39
3. Tuotto- ja kululaskelma	42
4. Tase	43
5. Liitetiedot	45
5.1 Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta	45
5.2 Nettotulot ja menot	46
5.3 Arviomäärärahojen ylitykset	47
5.4 Peruutetut siirretyt määrärahat	47
5.5 Henkilöstökulujen erittely	48
5.6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset	49
5.7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden ja muiden pitkävaikutteisten menojen poistot	50
5.8 Rahoitustuotot ja -kulut	52
5.9 Talousarviotaloudesta annetut lainat	53
5.10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset	53
5.11 Taseen rahoituserät ja velat	54
5.12 Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut vastuut	55
5.13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat	55
5.14 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat	55
5.15 Velan muutokset	55
5.16 Velan maturiteettijakauma ja duraatio	55
5.17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot	56
6. Allekirjoitukset	57

Rikosseuraamusviraston tilinpäätös vuodelta 2009

Rikosseuraamusvirastoon tilivirastona kuului vuonna 2009 Kriminaalihuoltolaitos, Vankeinhoitolaitos ja Rikosseuraamusalan koulutuskeskus. Vankeinhoitolaitokseen kuului viisi aluevankilaa ja Vankeinhoitolaitoksen terveydenhuoltoyksikkö. Aluevankilat vastasivat alueellaan sijaisevien vankiloiden tulosohjauksesta. Aluevankiloiden tulosraportit ja tilinpäätösanalyysit on julkaistu erikseen. Samoin Vankeinhoitolaitoksen terveydenhuoltoyksikön tulosraportti on julkaistu. Kriminaalihuoltolaitokseen kuului 15 aluetoimistoa ja ne muodostivat kolme tulosohjattua aluetta. Rikosseuraamusvirasto vastasi aluetoimistojen tulosohjauksesta. Aluetoimistojen tulosraportit on julkaistu erikseen. Myös Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen tulosraportti on julkaistu.

1. Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

Toiminnassa tapahtuneet merkittävimmät muutokset

Rakenteellisten toimien osalta vuonna 2007 käynnistynyt koko alaa koskeva kehittämishanke jatkui, ja organisaatiouudistuksen valmistelu oli aktiivista koko vuoden 2009 ajan. Rikosseuraamusviraston organisaatio uudistui siten, että laki ja asetus uudesta Rikosseuraamuslaitoksesta tulivat voimaan 1.1.2010. Rikosseuraamusviraston, Vankeinhoitolaitoksen ja Kriminaalihuoltolaitoksen tilalle perustettiin yksi viranomaisen, Rikosseuraamuslaitos. Rikosseuraamuslaitoksella on keskushallintoyksikkö, kolme täytäntöönpanosta vastaavaa rikosseuraamusaluetta ja valtakunnallinen terveydenhuoltoyksikkö. Rikosseuraamuslaitos ohjaa myös Rikosseuraamusalan koulutuskeskusta.

Rikosseuraamusviraston selvitys alue- ja laitoserakenteesta (11/2008) johti oikeusministeriön esitykseen suljettujen vankipaikkojen vähentämisestä. Hallitus tuki neuvottelussaan tammikuussa 2009 oikeusministeriön esitystä, johon sisältyi Konnunsuon vankilan lakkauttaminen vuoden 2011 loppuun mennessä ja Pelson vankilan supistaminen. Esityksessä puollettiin avoseuraamusten käytön laajentamista. Toimenpiteet Konnunsuon vähittäiseksi alasajoksi aloitettiin ja Pelson vankilan toiminto- ja henkilöstöerakenteesta tehtiin päätös vuoden 2009 aikana.

Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen järjestämään perustutkintokoulutukseen hakeutui merkittävästi vähemmän opiskelijoita kuin aikaisempana vuonna. Hakijoita oli 40 % vähemmän kuin vuonna 2007. Tulevaisuuden haasteena on säilyttää ala vetovoimaisena työvoiman saatavuuden turvaamiseksi sekä huolehtia henkilöstön alalietokoulutuksesta ja jatkuvasta täydennyskoulutuksesta. Vartijatarvetta lähivuosina vähentävät mm. vankimäärän lasku, tuottavuusohjelman edellyttämät toimenpiteet sekä lähivuosien suhteellisen hidas vartijakunnan eläköityminen. Vuonna 2009 perustutkinto-opiskelijoita otettiin 60, mikä on edellisiä vuosia vähemmän.

Vuodesta 2005 alkanut vankiluvun lasku jatkui odotetulla tavalla vuonna 2009. Vuoden 2009 keskivankiluku oli 3492. Vankeusvankien ja sakkovankien päivittäiset keskimäärät laskivat. Sakonmuuntorangaistusten määrä aleni loppuvuonna 2008 voimaan tulleiden lainmuutosten seurauksena. Sakkovankien määrä lähestyi loppuvuonna muiden pohjoismaiden tasoa. Vapaudesta vankilaan tulevien määrä laski edelliseen vuoteen nähden 4 %-yksiköllä ollen 7059.

Yhdyskuntaseuraamuksia suorittavien päivittäinen keskimäärä oli 4308. Keskimäärä oli 407 pienempi edelliseen vuoteen verrattuna. Määrän lasku selittyy pääasiassa ehdonalaisessa vapaudessa olleiden valvottavien (-242) ja yhdyskuntapalvelua suorittaneiden (-122) vähenemisellä. Vuonna 2009 tuli täytäntöön pantavaksi 4945 yhdyskuntaseuraamusta, 249 vähemmän kuin edellisvuonna. Uusien ehdonalaisen päästettyjen valvottavien määrä väheni 8 prosenttia ja yhdyskuntapalveluun tulleiden määrä 7 prosenttia.

Tiukka taloustilanne jatkui vuonna 2009. Varsinaisen toimintamäärärahan (213 440 miljoonaa euroa) ja avolaitosmäärärahan (6,0 miljoonaa euroa) lisäksi rikosseuraamuslalle myönnettiin lisätalousarviossa 0,2 miljoonan euron toimintamääräraha. Käytettävissä oli myös edelliseltä vuodelta siirtynyt 4,5 miljoonaa euroa toimintamäärärahaa ja 0,3 miljoonaa euroa avolaitosmäärärahaa. Yhteensä rangaistusten täytäntöönpanomomentin määrärahaa oli käytettävissä 224,5 miljoonaa euroa. Toiminnan tuottoja saatiin 15,6 miljoonaa euroa. Toiminnan tuotot laskivat 4 %:lla edelliseen vuoteen nähden, mikä johtui pääosin työtoiminnan alihankintatöiden ja yritysmyyntin vähentymisestä talouden taantumana vuoksi.

Siirtyvä erä saatiin kasvatettua 2,1 %:sta 2,8 %:iin eli 6,1 miljoonaan euroon, josta 5,8 miljoonaa euroa oli toimintamäärärahoja ja 0,3 miljoonaa euroa avolaitosmäärärahoja. Osuus alittaa kuitenkin edelleen sen, mitä voidaan pitää hyvän taloudenpidon näkökulmasta riittävänä.

Toiminnan tuloksellisuuden kehitys

Toiminnallinen tehokkuus

Tuottavuus parani tunnusluvuilla mitattuna vuoden 2009 aikana. Yhtä henkilötyövuotta kohti saatiin aktivoitua edellistä vuotta enemmän vankeja ja toimeenpantua edellistä vuotta enemmän yhdyskuntaseuraamuksia.

Rikosseuraamusalan toiminnan kulut kasvoivat edelliseen vuoteen nähden 1,9 %:lla (4,5 miljoonaa euroa) ollen 238,6 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut muodostavat kulurakenteessa suurimman erän (60 %). Henkilöstökustannukset kasvoivat 1,6 % (2,3 miljoonaa euroa). Vuokrat, jotka muodostavat 16 % koko rikosseuraamusalan kuluista, nousivat 5,4 %:lla (1,9 miljoonaa euroa), mikä johtuu indeksikorotuksista ja pienehköjen investointihankkeiden aiheuttamista lisävuokrista. Palveluiden ostot, joiden osuus kuluista on 10 %, lisääntyivät 3,2 %:lla (0,7 miljoonaa euroa). Säästöä syntyi sekä aineiden ja tarvikkeiden ostoissa että muissa kuluissa. Huolimatta lämmitys- ja sähköenergian ja elintarvikkeiden hinnan nousuista aineiden ja tarvikkeiden ostot vähenivät 5,1 %:lla (1,4 miljoonaa euroa) edelliseen vuoteen nähden. Käyttöomaisuus- ja rakennusmateriaalihankintoja tehtiin huomattavan vähän. Merkittävää säästöä (0,2 miljoonaa euroa) saatiin vankien lääkemenkelyissä hankintoja kilpailuttamalla. Myös työtoiminnan raaka-ainehankinnat vähenivät vähentyneiden tilausten myötä 13 %:lla (0,5 miljoonaa euroa). Muiden kulujen osalta merkittävänä voi pitää 8 %:n säästöä matkakustannuksissa videoneuvottelulaitteiden käyttöönoton ansiosta.

Toiminnallisen tehokkuuden lisäämiseksi suljetun vankeuden sijaan vankeja sijoitettiin yhä enemmän avolaitoksiin, mikä näkyi henkilötyövuosien kohdentamisessa avolaitoksiin ja vähenemisenä suljetuista vankiloista. Vuonna 2009 käynnistettiin hanke sähköisestä valvonnasta sekä valvontarangaistuksen toimeenpanoa että avolaitostäytäntöönpanon ja

koevapauden laajentamista varten. Hanke osallistui valvontarangaistusta koskevan lainsäädännön valmisteluun ja selvitti sähköisen valvonnan teknisiä vaihtoehtoja.

Tuotokset ja laadunhallinta

Palvelukykyyn ja laatuun liittyvät tulostavoitteet toteutuivat osittain. Lähityön osuus vankeinhoitohenkilöstön työajankäytöstä oli tavoitteen mukaisesti 85 %. Rangaistusvankien osallistuminen toimintaan parani hieman ja osallistumisprosenttia (59) koskeva tulostavoite saavutettiin toteutuman ollessa 60 % mikä selittyy sillä, että useimmissa suljetuissa laitoksissa osallistumisprosentti nousi. Toiminta- ja päihdeohjelmien osuutta vankien työajankäytöstä koskevaa tavoitetta ei saavutettu. Yhdyskuntaseuraamusten toimeenpanon työskentely-ohjelmiin osallistuneita koskevaa tavoitetta ei saavutettu.

Rangaistusajan suunnitelmia tehtiin edellistä vuotta useammalle vuoden aikana rangaistuksensa aloittaneelle rangaistusvangille (71 %). Suunnitelmallista työtä kohdennettiin erityisesti vankeusvangeille, joista 92 %:lle tehtiin rangaistusajan suunnitelma. Riski- ja tarvearvioon perustuvia rangaistusajan suunnitelmia tehtiin neljäsosalle vankeusvangeista. Rangaistusajan suunnitelma tehtiin 84 %:lle toimeenpanoon tulleista yhdyskuntaseuraamusasiakkaista.

Avolaitokseen sijoitettujen vankien määrä saatiin nostettua tavoitteen mukaiselle tasolle (32 %). Avolaitosten nykyinen majoituskapasiteetti oli lähes maksimikäytössä. Koevapauden määrälliseen tavoitteeseen (100) ei päästy, vaikka koevapaudessa olevien vankien määrä nousi 35 vangilla keskimäärin päivässä edelliseen vuoteen nähden.

Vankiloiden turvallisuustilanne säilyi hyvänä. Vankiloiden sisäinen väkivalta näyttää vähentyneen ja poistumislualta palaamatta jääneiden osuus säilyi edellisen vuoden tasolla. Laitosten säilytysvarmuus säilyi edelleen hyvänä, vaikka avolaitoksiin sijoitettiin edellistä vuotta huomattavasti suurempi määrä vankeja. Valvotussa koevapaudessa olleista 85 % suoritti koevapautensa loppuun.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

RISEALA 2010 -hankkeen myötä vuonna 2008 käynnistynyt johdon valmennusohjelma saatettiin loppuun. Valmennuksen avulla johto sai valmiuksia toteuttaa organisaatiomuutos hallitusti ja henkilöstön hyvinvointia tukien. Valmennuksessa käsiteltiin myös johtamisen vaikutusta henkilöstön työhyvinvointiin. Tutkimus- ja kehittämismäärärahaa kohdennettiin vuonna 2009 henkilöstön työorientaatiota, työssä jaksamista ja hyvinvointia muuttuneessa toimintaympäristössä tutkiviin ja tukeviin hankkeisiin.

Henkilöstövoimavarojen kohdalla suuri haaste oli jo ennestään korkeat sairauspoissaolot, jotka lisääntyivät edelleen. Tämä ei selity pelkästään muutostilanteen tuomalla epävarmuudella, koska kehitys on ollut samansuuntainen viime vuosina ja koska työtyytyväisyysindeksi ja johtamisindeksi ovat samanaikaisesti nousseet hieman. Ulkopuolisena selvityksenä teetetty sairauspoissaolojen taustojen analyysi ei löytänyt selkeitä yksittäisiä syitä. Analyysi ei löytänyt myöskään mahdollista rikosseuraamusalalle ominaista muista aloista huomattavasti erottuvaa tekijää. Johtamisen kehittämiseen, lähiesimiestyöhön, ohjeiden ja määräysten yhtenäisyyteen ja noudattamiseen kiinnitetään entistä enemmän huomiota.

1.2 Vaikuttavuus

1.2.1 Toiminnan vaikuttavuus

Rangaistusten täytäntöönpanon näkökulmasta yhteiskunnallisen vaikuttavuustavoitteen saavuttaminen edellyttää monipuolista ja luotettavaa täytäntöönpanojärjestelmää, jonka vaikutukset näkyvät mm. uusintarikollisuuden vähenemisenä.

Vaikuttavuuden mittaamisen osalta merkittävä saavutus oli uusintarikollisuus –mittarin valmistuminen ja käyttöönotto. Mittarilla voidaan laskea vankilaan palaamisen lisäksi ns. aitoa uusimista. Vuonna 2003 ensi kertaa vapautuneista vangeista palasi vankilaan uusista rikoksista 42,7 % viiden vuoden seurannan aikana.

Tulostavoitteena oli kehittää yhteinen menetelmä, jonka avulla voidaan arvioida rikosseuraamuksen aikana asiakkaan elämäntilanteessa ja uusintarikollisuuden riskissä tapahtuneita muutoksia. Asiakasvaikutusten seurannan ja asiakasarvioinnin kehittämiseksi käynnistettiin ns. arvioinnin perusosa –hanke. Joulukuun 2009 alussa käynnistyi n. kaksi kuukautta kestävä uuden menetelmän mukaisen asiakkaiden alku- ja loppuarvioinnin pilotointi. Tavoitteena on luoda rikosseuraamusalalle yhtenäinen arviointimenetelmä, joka tuottaa tietoa rikoksentekijän riskeistä ja tarpeista sekä valmiuksissa tapahtuneista muutoksista rangaistusaikana.

1.2.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Virastolla ei ole siirto- ja sijoitusmenoja.

1.3 Toiminnallinen tehokkuus

1.3.1 Toiminnan tuottavuus

TUNNUSLUVUT	Toteuma 2007	Toteuma 2008	TAE Tavoite 2009	Toteuma 2009	Vertailu 2009/2008
Tuottavuus					
Vangit / htv	1,31	1,31	1,31	1,32	+ 0,01 % yksikköä
Rangaistusvankeja toiminnoissa / htv	0,48	0,44	0,48	0,46	+ 0,02 % yksikköä
Yhdyskuntaseuraamus- asiakkaat /htv	51,3	51,1	57	54	+ 2,9 % yksikköä
Päätyneet yhdyskuntaseuraamukset / htv	18,9	19,8	19,0	20,1	+ 0,3 % yksikköä

Yhtä henkilötyövuotta kohden oli vankeja keskimäärin päivässä 0,01 % -yksikköä enemmän kuin edeltävänä vuonna, kun henkilötyövuosikertymä jäi oletettua alemmas. Myös rangaistusvankeja oli toiminnoissa yhtä henkilötyövuotta kohti enemmän kuin edeltävänä vuonna.

Tuottavuustunnusluku yhdyskuntaseuraamusiasiakkaat suhteessa henkilötövuosiin kasvoi. Vaikka yhdyskuntaseuraamusten määrä laski, henkilötövuosikertymä väheni suhteessa enemmän. Päättyneitä yhdyskuntaseuraamuksia suhteessa henkilötövuosiin oli edellistä vuotta enemmän.

1.3.2 Toiminnan taloudellisuus

Vankia kohti laskettuun toimintamenojen nousuun vaikutti henkilöstömenojen ja pääomavuokrien nousu sekä vankimäärän vähäinen aleneminen.

Yhdyskuntaseuraamusta kohti laskettuun toimintamenojen 11 %:n nousuun vaikutti pääasiassa yhdyskuntaseuraamuksia päivittäin suorittavien määrän lasku. Kokonaismenot nousivat pari prosenttia.

TUNNUSLUVUT	Toteuma 2007	Toteuma 2008	TAE tavoite 2009	Toteuma 2009	Vertailu 2009/2008
Taloudellisuus					
Toimintamenot vuodessa / vanki €	48 566 netto 53 277 brutto	51 902 netto 56 457 brutto	53 600 netto 57 700 brutto	53 280 netto 57 681 brutto	3 % 2 %
Toimintamenot / yhdyskuntaseuraamusta suorittava €	2 881	3 303	3 200	3 682	11 %

Vuosien 2007 -2008 luvut sisältävät mom. 12.25.40 Rangaistusten täytäntöönpanon tulot.

Rikosseuraamusalan kustannukset

Rikosseuraamusalan kokonaiskustannusten 2,7 milj. euron noususta 2,0 milj. euroa selittyy Vankeinhoitolaitoksen kokonaiskustannusten nousulla, josta 1,8 milj. euroa oli henkilöstökustannuksia.

Yhdyskuntaseuraamusten kustannusten nousu selittyy muun muassa kiinteistö-kustannusten nousulla. Yhdyskuntaseuraamusta suorittavaa kohti laskettu kustannusten nousu selittyy pääosin suoritteiden määrän laskulla.

Rikosseuraamusalan kokonaiskustannukset 2007 – 2009 (100 000 euroa, brutto)

	2007	2008	2009	Vertailu 2009/2008
Kokonaiskustannus	221 194	235 962	238 748	1 %

Taulukon luvut ovat kustannuslaskennan lukuja ja sisältävät siten sisäiset veloitukset ja sisäiset tuotot sekä poistot ja korot.

	2007	2008	2009	Vertailu 2009/2008
Kustannukset vuodessa / vanki €	55 670	59 509	60 670	2 %
Kustannukset vuodessa / yhdyskuntaseuramusta suorittava €	2 974	3 331	3 721	12 %

Rikosseuraamusalan toimintojen kustannukset vuonna 2009

Rikosseuraamusalan kokonaiskustannuksista 238, 75 milj. eurosta 26 % koostui valvonnasta ja vanginkuljetuksesta ja 22 % kiinteistökustannuksista. Vankeinhoitolaitoksen kokonaiskustannuksista kiinteistöjen kokonaiskustannus oli 24 % ja valvonnan ja vanginkuljetuksen 29 %. Vangeille järjestettävän toiminnan kokonaiskustannus oli 18 % Vankeinhoitolaitoksen kokonaiskustannuksista. Vangeille järjestettävien toimintojen kokonaiskustannukset nousivat 3,2 milj. euroa. Vankeinhoitolaitoksen kiinteistökustannukset nousivat noin 3,6 milj. euroa. Valvonnan kustannukset nousivat noin miljoonalla eurolla, mikä selittyy kokonaisuudessaan henkilöstökustannusten nousulla. Valvonnan henkilöstökustannukset nousivat, vaikka henkilötyövuosien määrä väheni 33:lla.

Rikosseuraamusviraston lähes kaikki toiminnot on alla olevassa taulukossa sisällytetty tukitoimintoihin. Vankeinhoitolaitoksessa tukitoimintojen osuus kokonaiskustannuksista oli 13 %, Kriminaalihuoltolaitoksessa 38 % ja Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksessa 30 %.

Rikosseuraamusalan toimintojen kustannukset 2008 - 2009 (1 000 euroa)

	VHL 2009	VHL 2008	KHL 2009	KHL 2008	RISE 2009	RISE 2008	RSKK 2009	RSKK 2008
Yhdyskuntaseuraamukset (tk 51-54)								
HTV	0,00	0,00	146,83	144,99	0,01	0,00	0,00	0,00
Henkilöstökustannukset (sis. Poissaolot)	0	0	7 191	6 871	1	0	0	0
Kokonaiskustannukset (sis. Poissaolot)	1	1	7 826	7 466	1	0	0	0
Vangeille järjestettävä toiminta (tk 22-24 & 26-32)								
HTV	450,19	462,82	0,00	0,00	0,80	0,75	0,00	0,00
Henkilöstökustannukset (sis. Poissaolot)	22 719	22 355	0	0	59	51	0	0
Kokonaiskustannukset (sis. Poissaolot)	38 638	35 434	1	1	60	60	0	0
Vankien terveydenhuolto (tk 40-46)								
HTV	148,70	146,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Henkilöstökustannukset (sis. Poissaolot)	8 249	7 975	0	0	0	0	0	0
Kokonaiskustannukset (sis. Poissaolot)	13 846	13 187	0	2	0	0	0	0
Vankiloiden perushuolto (tk 13 ja 20 sekä 81-88)								
HTV	163,81	164,94	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Henkilöstökustannukset (sis. Poissaolot)	7 104	7 059	0	0	0	0	0	0
Kokonaiskustannukset (sis. Poissaolot)	19 744	19 178	0	0	0	0	0	0
Valvonta ja vanginkuljetus (tk 21 ja 25)								
HTV	1 185,08	1 218,54	0,00	0,00	0,72	0,69	0,00	0,00
Henkilöstökustannukset (sis. Poissaolot)	58 567	57 329	0	0	59	65	0	0
Kokonaiskustannukset (sis. Poissaolot)	62 075	61 097	2	2	66	73	0	0
Kiinteistöt (tk 19)								
HTV	48,76	47,58	1,28	2,03	2,74	1,66	0,15	0,18
Henkilöstökustannukset (sis. Poissaolot)	2 367	2 262	59	80	196	103	9	14
Kokonaiskustannukset (sis. Poissaolot)	49 801	46 182	2 057	1 882	1 055	925	666	645
Tutkintokoulutus (tk 90 ja 92)								
HTV	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	28,49	28,49
Henkilöstökustannukset (sis. Poissaolot)	0	0	0	0	0	0	1 190	1 151
Kokonaiskustannukset (sis. Poissaolot)	0	0	0	0	0	0	1 508	1 510
Täydennyskoulutus (tk 91)								
HTV	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,23	4,02
Henkilöstökustannukset (sis. Poissaolot)	0	0	0	0	0	0	223	253
Kokonaiskustannukset (sis. Poissaolot)	0	1	0	0	0	0	254	308
Tukitoiminnot ja poissaolojen htv (tk 10-12, 14-18, 96 ja kohdistamattomat)								
Poissaolojen htv (kust. edellä)	407,92	396,43	43,44	40,81	13,47	14,26	4,71	4,45
HTV	247,78	256,94	74,88	84,61	65,90	68,80	10,24	10,74
Henkilöstökustannukset (sis. Poissaolot)	13 857	14 086	3 995	4 262	4 803	4 712	623	648
Kokonaiskustannukset (sis. Poissaolot)	27 756	26 703	6 145	6 349	6 200	5 924	1 046	981
Yhteensä								
HTV	2 652,24	2 693,63	266,44	272,44	83,65	86,16	46,82	47,88
Henkilöstökustannukset (sis. Poissaolot)	112 863	111 066	11 245	11 214	5 117	4 932	2 046	2 066
Kokonaiskustannukset (sis. Poissaolot)	211 861	201 781	16 031	15 702	7 381	6 983	3 474	3 443

Tiedot perustuvat Tarmo –järjestelmän tietoihin. Vertailtavuuden vuoksi vuoden 2008 kokonaiskustannukset sisältävät rangaistusten täytäntöönpano momentin 12.25.40 tulot.

1.3.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Kustannusvastaavuuslaskelmat on laadittu Valtiokonttorin 19.12.2005 antaman määräyksen (Dno 364/03/2005) mukaisesti.

Kustannusvastaavuuslaskelma esitetään työtoiminnasta, laitosmyymälöistä, palvelusuhde-asunnoista, henkilöstön ateriakorvauksista, Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen ja Vankeinhoitolaitoksen terveydenhuoltoyksikön maksullisesta toiminnasta.

Työtoiminnan kustannusvastaavuus

	Toteuma	Toteuma	Toteuma	Vertailu	
	1 000 €	2007	2008	2009	2009/2008
TUOTOT					
Maksullisen toiminnan tuotot					
- maksullisen toiminnan myyntituotot	6 891	6 722	6 143		-9 %
- maksullisen toiminnan muut tuotot	1 444	1 459	1 505		3 %
Tuotot yhteensä	8 335	8 181	7 648		-7 %
KUSTANNUKSET					
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset					
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	3 356	3 064	2 931		-5 %
- henkilöstökustannukset	2 721	2 881	2 742		-5 %
- vuokrat	105	112	157		29 %
- palvelujen ostot	1 049	952	979		3 %
- muut erilliskustannukset	1 980	1 898	1 695		-12 %
- VHL:n sisäinen käyttö	-1 637	-1 651	- 1 348		-22 %
Erilliskustannukset yhteensä	7 574	7 256	7 159		-1 %
KÄYTTÖJÄÄMÄ	761	925	489		-89 %
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista					
- tukitoimintojen kustannukset	6 088	8 838	8 612		-3 %
- poistot	662	630	502		-25 %
- korot	91	113	89		-27 %
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	6 841	9 581	9 203		-4 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	14 415	16 837	16 357		-3 %
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	-6 080	-8 656	-8 710		1 %
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	4 812				
KUSTANNUSVASTAAVUUS %	58 %	49 %	47 %		-4 %

Työtoiminnan tuotteiden maksullisuudesta on säädetty rangaistusten täytäntöönpanon hallinnosta annetun lain (135/2001) 6 a §:ssä, vuoden 2010 alusta laissa rikosseuraamuslaitoksesta.

Työtoiminnan tuotot alenivat 7 %:lla ja kokonaiskustannukset 3 %:lla. Myyntitulojen laskuun oli syynä taloudellisen taantumana lisäksi myös eräiden työpisteiden lakkauttaminen, mikä toisaalta mahdollisti käyttöomaisuuden myyntejä. Vaihto-omaisuuden arvo laski 4 %. Kun tuottojen alenemisen lisäksi myös valmistus Vankeinhoitolaitoksen käyttöön väheni ja tukitoimintojen kustannusosuus pysyi edelleen korkeana, kustannusvastaavuus laski edelleen. Poistojen alenemisessa näkyy käyttöomaisuuden vähenemisen lisäksi myös kone- ja laitekannan vanheneminen. Kun lisäksi ottaa huomioon vangeille maksettujen ansioiden laskun (taulukossa muut erilliskustannukset), jota selittää toiminnan volyymin supistumisen ohella siirtyminen yhä laajemmin avolaitospalkan maksusta toimintarahana maksuun, on maksullisen työtoiminnan kehitys heikompaa kuin mitä alijäämän pysyminen edellisvuoden tasolla kuvaa.

Maksulliseen työtoimintaan kirjautui 150 henkilötyövuotta, mikä on 12 htv vähemmän kuin edellisenä vuonna. Vankien työtunteja kirjautui 927 758 tuntia, mikä on 16 % vähemmän kuin edellisenä vuonna ja vastaa 552 vankityövuotta. Työtä teki yhteensä 3097 vankia vuoden aikana, mikä vastaa edellisen vuoden tasoa.

Laitosmyymälöiden kustannusvastaavuus

	Toteuma	Toteuma	Toteuma	Vertailu	
	1 000 €	2007	2008	2009	2009/2008
TUOTOT					
Maksullisen toiminnan tuotot					
- maksullisen toiminnan myyntituotot		4 868	4 387	4 200	-4 %
- maksullisen toiminnan muut tuotot		0	0	16	
Tuotot yhteensä		4 868	4 387	4 216	-4 %
KUSTANNUKSET					
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset					
- aineet, tarvikkeet ja tavarat		4 600	4 237	4 111	-3 %
- henkilöstökustannukset		602	574	622	8 %
- vuokrat		0	0	0	0 %
- palvelujen ostot		12	4	2	-41 %
- muut erilliskustannukset		91	9	16	72 %
Erilliskustannukset yhteensä		5 305	4 824	4 751	-2 %
KÄYTTÖJÄÄMÄ		-437	-437	-534	22 %
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista					
- tukitoimintojen kustannukset		47	75	78	4 %
- poistot		2	2	0	-88 %
- korot		0	0	0	0 %
- muut yhteiskustannukset		0	0	0	0 %
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä		49	77	78	1 %
Kokonaiskustannukset yhteensä		5 354	4 901	4 829	-1 %
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)		-486	-514	-613	19 %
Kustannusvastaavuus-%		91 %	90 %	87 %	

Laitosmyymälöiden tulojen maksullisuus perustuu 1.1.2008 rangaistusten täytäntöönpanon hallinnosta annettuun lakiin. Rikosseuraamusviraston ohjeen 25/011/2006 mukaan laitosmyymälässä tuotteet myydään vangille hankintahinnalla, johon sisältyvät ostohinta, rahtikulut ja muut vastaavat hankintakulut. Kustannusvastaavuuslaskelmassa maksullisen toiminnan erilliskustannukset ilman henkilöstökustannuksia ovat 4 129 011 euroa, mikä suunnilleen vastaa hankintakustannuksia. Tämä alittaa maksullisen toiminnan tuotot 87 419 eurolla.

Laitosmyymälöiden käyttöjäämä kasvoi 97 773 euroa. Kasvu johtuu tulojen laskusta sekä henkilöstökustannusten ja muiden erilliskustannusten noususta.

Palvelussuhdeasuntojen kustannusvastaavuus

	Toteuma	Toteuma	Toteuma	Vertailu
1 000 €	2007	2008	2009	2009/2008
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	0	0	0	
- maksullisen toiminnan muut tuotot	1 840	1 889	1 859	-2 %
Tuotot yhteensä	1 840	1 889	1 859	-2 %
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	822	663	631	-5 %
- henkilöstökustannukset	144	186	192	3 %
- vuokrat	2 547	2 551	2 620	3 %
- palvelujen ostot	88	61	127	109 %
- muut erilliskustannukset	166	141	137	-3 %
Erilliskustannukset yhteensä	3 767	3 602	3 706	3 %
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-1 927	-1 713	-1 847	8 %
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	184	189	186	-2 %
- poistot	1	1	1	0 %
- korot	1	1	1	0 %
- muut yhteiskustannukset	0	0	0	
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	186	191	187	-2 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	3 953	3 793	3 894	3 %
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	-2 113	-1 904	-2 035	7 %
Käytetty eduskunnan päättämää vuokrien alentamistukea	1 931	1 866	1 829	-2 %
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	-182	-38	-206	442 %
HINTATUEN JÄLKEEN				
Käytettävissä eduskunnan päättämää vuokrien alentamistukea	2 000	2 000	2 000	

Palvelussuhdeasuntojen tulot laskivat 2 %:lla edelliseen vuoteen nähden. Vuokratulot vähentyivät sen vuoksi, että palvelussuhdeasuntoja oli remonttien vuoksi tyhjillään ja niitä otettiin muuhun toiminnan käyttöön. Remonttien vuoksi myös palveluiden ostot nousivat noin 66 000 eurolla edelliseen vuoteen nähden (109 %). Käyttäjämäärä kasvoi 134 126 euroa ja alijäämä 131 049 euroa. Vuoden 2008 vuokrista on vähennetty palvelussuhdeasuntoihin liikaa kirjattua kiinteistöveroä 164 375 euroa.

**Ateriakorvausten
kustannusvastaavuus**

	Toteuma	Toteuma	Vertailu
1 000 €	2008	2009	2009/2008
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
- maksullisen toiminnan myyntituotot	428	491	15 %
- maksullisen toiminnan muut tuotot	1	6	467 %
Tuotot yhteensä	429	496	16 %
KUSTANNUKSET			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	227	239	5 %
- henkilöstökustannukset	231	236	2 %
- vuokrat		0	
- palvelujen ostot	7	8	13 %
- muut erilliskustannukset	4	7	75 %
Erilliskustannukset yhteensä	469	489	4 %
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-40	7	-117 %
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	29	29	0 %
- poistot	6	5	-14 %
- korot	1	1	0 %
- toimitilat	52	56	8 %
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	88	91	3 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	557	580	4 %
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	-128	-84	-35 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS %	77 %	86 %	

Kustannusvastaavuuslaskelma Vankeinhoitolaitoksen henkilökunnan aterioista on laadittu Valtiokonttorin määräyksen mukaisella tavalla ja se osoittaa 83 768 euron alijäämää.

Valtiovarainministeriön henkilöstöruokailua koskevien periaatteiden mukaan valtiotyönantaja tukee henkilöstöruokailua vastaamalla kaikista tilakustannuksista, mihin lasketaan vuokra-, energia-, jätevesikulut sekä kalusto. Verohallinnon päätöksen vuodelta 2009 toimitettavassa verotuksessa noudatettavista luontoisetujen laskentaperusteista (1017/2008) 12 §:ssä määritellään aterian välittömiksi kustannuksiksi aterian valmistuksessa käytetyt raaka-aineet sekä aterian valmistus- ja tarjoilupalkat sosiaalikuluneen. Saman päätöksen 11 §:n mukaan ravintoedun arvona pidetään aterian välittömien kustannusten ja näiden kustannusten arvonlisäveron määrää. Aterialla ei pidetä luontoisetuna, kun henkilöstöltä peritään aterian hintana vähintään tämä määrä.

Rikosseuraamusvirasto on määritellyt henkilöstöltä perittävän ateriakorvauksen mainitun verohallituksen päätöksen mukaisesti. Kun kustannusvastaavuuslaskelmasta otetaan huomioon seuraavat kustannuserät:

- aineet, tarvikkeet ja tavarat
- henkilöstökustannukset
- vankipalkat
- palvelujen ostot
- tukitoimintojen kustannukset

ovat henkilöstöruokailun kustannukset yhteensä 511 046 euroa. Kustannukset ylittävät aterioiden myynnistä saadut tuotot 14 814 euroa.

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö määrittelee vuosittain tilinpäätöstietojen perusteella henkilöstöltä perittävän ateriakorvauksen seuraavalle vuodelle.

RSKK:n amk- ja maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus

	Toteuma	Toteuma	Vertailu
1 000 €	2008	2009	2009/2008
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
- maksullisen toiminnan myyntituotot	225	151	-33 %
- maksullisen toiminnan muut tuotot			
Tuotot yhteensä	225	151	-33 %
KUSTANNUKSET			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0 %
- henkilöstökustannukset	99	106	7 %
- vuokrat	0	0	0 %
- palvelujen ostot	1	2	100 %
- muut erilliskustannukset	1	1	0 %
Erilliskustannukset yhteensä	101	109	8 %
KÄYTTÖJÄÄMÄ	125	42	-66 %
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	31	36	19 %
- poistot	1	1	0 %
- korot	0	0	0 %
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	31	37	19 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	132	146	10 %
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	93	5	-95 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS %	171 %	103 %	

Rikosseuraamusalan koulutuskeskus (RSKK) ja Laurea-ammattikorkeakoulu järjestävät yhteistyössä rikosseuraamusalan ammattikorkeakoulututkinto -koulutusohjelman. Laskelman tulot ovat pääasiassa Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen ja Laurean välisestä laskutuksesta. Sopimus perustui vuonna 2007 kiinteän vuosihinnan sijasta suoritettujen opintopisteiden määrään. Laskelmassa vuoden 2008 tulot sisältävät 73 399 euroa vuodelle 2007 kuuluvia suoritettujen opintopisteiden määrän mukaisia tuloja, minkä vuoksi vuoden 2008 näyttävät todellista suuremmilta. Tämä selittää osaltaan tulojen laskun 33 %:lla (74 718 euroa) edelliseen vuoteen verrattuna. Myös muilta asiakkailta saadut tulot laskivat edelliseen

vuoteen verrattuna. Palkkakustannuksia nostivat henkilöstömuutokset ja toteutuneet yleiskorotukset. Erilliskustannukset nousivat 8 230 euroa ja osuus yhteiskustannuksista 5 960 euroa, yhteensä 14 190 euroa edellisestä vuodesta.

Laskelman määrittelyä on tarkennettu edellisestä vuodesta tukitoimintojen kustannusten osalta siten, että toimitilojen kustannukset huomioidaan laskelmaan maksullisen toiminnan käyttöä vastaavalla osuudella. Vuoden 2008 luvut on muutettu vertailukelpoisiksi.

Terveydenhuoltoyksikön maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus

Toteuma

	1 000 €	2009
TUOTOT		
Maksullisen toiminnan tuotot		
- maksullisen toiminnan myyntituotot		121
- maksullisen toiminnan muut tuotot		
Tuotot yhteensä		121
KUSTANNUKSET		
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset		
- aineet, tarvikkeet ja tavarat		3
- henkilöstökustannukset		14
- vuokrat		0
- palvelujen ostot		4
- muut erilliskustannukset		1
Erilliskustannukset yhteensä		23
KÄYTTÖJÄÄMÄ		98
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista		
- tukitoimintojen kustannukset		33
- poistot		0
- korot		0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä		33
Kokonaiskustannukset yhteensä		56
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)		65
KUSTANNUSVASTAAVUUS %		218%

Terveydenhuoltoyksikön maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma on laadittu ensimmäisen kerran. Terveydenhuoltoyksikön tulot koostuvat Psykiatrisen vankisairaalan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valviralle tekemistä mielentilatutkimuksista sekä vaarallisuusarvioinneista. Kaikkia terveydenhuollon kustannuksia ei ole saatu kohdistettua mielentilatutkimuksiin ja vaarallisuusarviointeihin, koska Turun ja Vantaan vankilat ovat maksaneet keskitetysti kiinteistöihin liittyvät kustannukset. Vuonna 2009 mielentilatutkimusten tutkimusvuorokausia oli 351 ja vaarallisuusarviointeja tehtiin yhteensä 16.

1.3.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Kustannusvastaavuuslaskelmaa edellyttävää yhteisrahoitteista toimintaa ei ole.

1.4 Tuotokset ja laadunhallinta

1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Suoritteiden lukumäärälle ei ole asetettu tulostavoitteita koska Vankeinhoitolaitos ja Kriminaalihoitolaitos eivät voi vaikuttaa täytäntöönpantaviksi tulevien rangaistusten määrään.

TOIMINNAN LAAJUUS	2007 toteuma	Toteuma 2008	Tulos- sopimusarvio 2009	Toteuma 2009	Muutos 2009/2008
Täytäntöönpantaviksi tulleet yhdyskuntaseuraamukset	5 543	5194	5500	4945	-249
Yhdyskuntaseuraamuksia suorittavia keskimäärin	4 800	4715	4800	4308	-407

Vankeja keskimäärin	3 551	3526	3 500	3492	-34
vankeusvankeja	2 911	2845	2 835	2840	-5
sakkovankeja	134	121	85	83	-38
tutkintavankeja	506	560	580	569	+9
Vapaudesta vankilaan tulleet	7 303	7321	7000	7059	-262
Vankipaikkoja	3 574	3527	3 524	3298*	-229
Avolaitospaikat	1 025	983	1 000	1002	
Suljetut paikat	2 548	2544	2 524	2296	

* Suljettuja vankipaikkoja on vähennetty Konnunsuon vankilasta ja Turun vankilan kaikki 10 neliön sellit on nimetty yhden hengen selliksi, sillä Rikosseuraamusviraston antaman ohjeen mukaan useamman kuin yhden hengen sellissä tulee olla pinta-alaa vähintään 5,5 neliometriä henkilöä kohti.

Vuodesta 2005 alkanut vankiluvun lasku jatkui odotetulla tavalla vuonna 2009. Vuoden 2009 keskivankiluku oli 3492. Vankeusvankien ja sakkovankien päivittäiset keskimäärät laskivat. Sakonmuutorangaistusten määrä aleni loppuvuonna 2008 voimaan tulleiden lainmuutosten seurauksena. Vankien päivittäisestä keskimäärästä 7 prosenttia oli naisia. Ulkomaalaisten vankien päivittäinen keskimäärä nousi 14 prosenttia (325:stä 370:een) vuoteen 2008 verrattuna.

Vapaudesta vankilaan tulevien määrä laski edelliseen vuoteen nähden 4 %-yksiköllä ollen 7059. Tämä selittyi pääasiassa sakonmuutorangaistusta suorittamaan tulleiden vankien määrän alenemisella. Vapautuneiden vankeusvankien keskimääräinen laitosaika (8,7 kk) ja tutkintavankeuden keskipituus (3,5 kk) pysyivät lähes ennallaan.

Yhdyskuntaseuraamuksia suorittavien päivittäinen keskimäärä oli 4308. Keskimäärä oli 407 pienempi edelliseen vuoteen verrattuna. Määrän lasku selittyy pääasiassa ehdonalaisessa vapaudessa olleiden valvottavien (-242) ja yhdyskuntapalvelua suorittaneiden (-122)

vähennemisellä. Vuonna 2009 tuli täytäntöön pantavaksi 4945 yhdyskuntaseuraamusta, 249 vähemmän kuin edellisvuonna. Uusien ehdonalaiseen päästettyjen valvottavien määrä väheni 8 prosenttia ja yhdyskuntapalveluun tulleiden määrä 7 prosenttia.

Ehdonalaiseen vapauteen päästettyjen valvottavien määrän kehitykseen ovat vaikuttaneet odotetulla tavalla vuonna 2006 voimaan tulleet lakimuutokset. Jäännösrangaistuksen täytäntöönpanon muutos yhteisen ehdottoman vankeusrangaistuksen tuomitsemisessa on vaikuttanut uusia jäännösrangaistuksia lyhentävästi, mikä on puolestaan vähentänyt valvontaan asettamiskriteerin täyttävien vapautuvien määrää.

Yhdyskuntapalvelua suorittaneiden määrän lasku johtuu eniten yhdyskuntapalveluksi muuntokelpoisten vankeusrangaistusten (enintään 8 kk) vähennemisestä. Selvimmin pudotusta on ollut varkaudesta tuomittujen kohdalla. Vuonna 2008 yhdyskuntapalveluksi muuntokelpoisia vankeusrangaistuksia oli 8317.

Vuonna 2009 pyydettyjen soveltuvuusselvitysten määrä oli 6138, vähennystä edellisvuodesta 690. Muuntokelpoisten tuomioiden ja pyydettyjen soveltuvuusselvitysten määrien erotuksesta voidaan päätellä, että merkittävässä osassa tuomioistuinkäsittelyjä soveltuvuusselvitystä ei ole ollut käytettävissä. Tämä saattaa vaikuttaa siihen, ettei vankeuden muuntaminen yhdyskuntapalveluksi tule riittävästi käsitellyksi tuomioistuimessa. Yhdyskuntapalvelun soveltuvuuden arvioinnissa ei ole tapahtunut muutosta edelliseen vuoteen nähden. Vuonna 2009 annetuista lausunnoista oli myönteisiä 83 % ja kielteisiä 17 %.

Aikaansaadut julkishyödykkeet	Toteuma 2007	Toteuma 2008	Tavoite 2009	Toteuma 2009	Vertailu 2009/2008
Laitosten säilytysvarmuus, %	99,5	99,3	99,6	99,2	-0,1%- yksikköä
Poistumisluvalta määräaikana palaamatta jääneet / vuoden aikana vankilassa olleet, %	2,0	1,9	2,0	1,9	0 %- yksikköä
Väkivaltarikkomuksista määrätyt seuraamukset vankeinhoitolaitoksessa 100 000 vankipäivää kohden enintään	10,2	12,8	7,0	9,5	-2,3 % -yksikköä
Valvotun koevapauden loppuun suorittaneet, % aloitetuista	95	91	85	85	- 6 %- yksikköä
Yhdyskuntapalvelun loppuun suorittaneet, % aloitetuista	82	83	85	82	- 1%- yksikköä
Nuorisorangaistuksen onnistuneesti loppuun suorittaneet, % vuoden aikana päättyneistä	93	82	85	79	- 3 %- yksikköä

Vankiloiden turvallisuustilanne säilyi hyvänä. Vankiloiden sisäinen väkivalta näyttää selvästi vähentyneen, mutta sitä osittain selittää poliisille ilmoitettujen rikosilmoitusten määrän kasvu.

Poistumisluvulta palaamatta jääneiden osuus säilyi edellisen vuoden tasolla, mikä kertoo poistumislupa-arvioinnin säilymisestä tasalaatuisena.

Laitosten säilytysvarmuus laski edelliseen vuoteen nähden 0,1 %-yksiköllä, mutta säilyi edelleen hyvänä, vaikka avolaitoksiin sijoitettiin edellistä vuotta huomattavasti suurempi määrä vankeja. Suljetuista laitoksista ja saattovartioinnista karkasi 13 kuten edeltävänäkin vuotena. Avolaitoksista poistui vuoden aikana luvatta 67 vankia.

Koevapaudessa olleista 85 % suoritti koevapautensa loppuun. Loppuun suorittaneiden osuus säilyi tavoitteen mukaisella tasolla vaikka koevapautteen sijoitettujen määrä kasvoi. Yhdyskuntapalvelun suoritti loppuun 82 % aloittaneista, mikä vastaa edellisten vuosien tasoa mutta jäi hieman alle tavoitteen. Nuorisorangaistuksen loppuun suorittaneiden osuus aloittaneista väheni samanaikaisesti, kun nuorisorangaistuksen käyttö kaiken kaikkiaan oli vähäistä.

1.4.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Palvelukyky sekä julkishyödykkeiden laatu	Toteuma 2007	Toteuma 2008	Tavoite 2009	Toteuma 2009	Vertailu 2009/2008
Lähityön osuus vankeinhoitohenkilöstön työajankäytöstä, %	82,3	80	85	85	+ 5 %-yksikköä
Rangaistusvangeista toiminnoissa keskimäärin päivässä, %	57,7	59,4	59	60	+ 0,6 %-yksikköä
Toiminta- ja päihdeohjelmien osuus rangaistusta suorittavien vankien työajankäytöstä, %	5,4	5,4	7,0	5,6	+ 0,2 %-yksikköä
Rangaistusta suorittavista avolaitoksissa keskimäärin päivässä, %	27,3	30	32	32	+ 2 %-yksikköä
Vankien terveystarkastus tehty viimeistään 14 päivän kuluessa saapumisesta, % vangeista	ei tavoitteena	ei tavoitteena	100	40	
Rangaistusajan suunnitelmat tehty, % aloittaneista rangaistusvangeista	60	67	75	71	+ 4 %-yksikköä
Rangaistusajan suunnitelmat tehty, % toimeenpanossa olevista yhdyskuntaseuraamuksista	83	85	86	84	- 1 %-yksikköä
Työskentelyohjelmiin osallistuneet, % päättäneistä yhdyskuntaseuraamuksista	3,4	3,2	6	3,8	+ 0,6 %-yksikköä
Rangaistusta suorittavista koevapaudessa, keskimäärin päivässä, henkilöä	22	50	100	85	+ 35vankia /päivä

Lähityön osuus vankeinhoitohenkilökunnan työajankäytöstä oli 85 %.

Rangaistusajan suunnitelmia tehtiin edellistä vuotta useammalle vuoden aikana rangaistuksensa aloittaneelle rangaistusvangille (71 %). Suunnitelmallista työtä kohdennettiin erityisesti vankeusvangeille, joista 92 %:lle tehtiin rangaistusajan suunnitelma. Riski- ja

tarvearvioon perustuvia rangaistusajan suunnitelmia tehtiin neljäsosalle vankeusvangeista. Rangaistusajan suunnitelma tehtiin 84 %:lle toimeenpanoon tulleista yhdyskunta-seuraamusasiakkaista.

Toimintoihin osallistuneiden rangaistusvankien osuus nousi hieman edellisvuodesta, mikä selittyi sillä, että useimmissa suljetuissa laitoksissa osallistumisprosentti nousi. Sekä vankiluku että kertyneiden toimintatuntien määrä aleni. Toiminta- ja päihdeohjelmien osuus rangaistusvankien työajankäytöstä nousi, mutta tavoitetta ei saavutettu. Työskentelyohjelmiin osallistui edellistä vuotta useampi yhdyskuntaseuraamusta suorittava, mutta tavoitetta ei saavutettu.

Avolaitokseen sijoitettujen vankien määrä saatiin nostettua tavoitteen mukaiselle tasolle (32 %). Avolaitossijoitusten strateginen tavoite 35 % ylitettiin Länsi-Suomen ja Kaakkois-Suomen aluevankiloissa. Avolaitosten nykyinen majoituskapasiteetti oli lähes maksimikäytössä. Koevapauden määrälliseen tavoitteeseen ei päästy, vaikka koevapaudessa oli keskimäärin päivässä 35 vankia edellistä vuotta enemmän.

Vankien terveystarkastus tehtiin 14 päivän kuluessa vankilaan saapumisesta 40 %:lle vankilaan tulleista. Tietoa ei voida kuitenkaan pitää luotettavana. Kaikkia tehtyjä tarkastuksia ei ole tilastoitu vankitietojärjestelmään, minkä vuoksi terveydenhuoltoyksikköä on edellytetty kiinnittämään ohjeistukseen erityistä huomiota.

Vuonna 2009 ei valmistunut hankkeita, joilla uusien ja peruskorjattujen sellien osuus suljetuista vankipaikoista olisi kasvanut. Kunnunsuon vankipaikkamäärän vähentäminen vuoden toisella puoliskolla vaikutti siihen, että uusien ja peruskorjattujen sellien osuus parani laskennallisesti.

Rikosseuraamusvirastossa ratkaistiin vuoden aikana 358 kantelua, joiden ratkaisuaikaa kyettiin nopeuttamaan edellisvuoteen verrattuna.

1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Tuottavuusohjelman toteuttaminen

Rikosseuraamuslaitoksen tavoitteena on saavuttaa 323 henkilötyövuoden tuottavuussäästö vuosien 2005-2011 välisenä aikana. Tuottavuustoimenpiteiden avulla saavutettavat tuottavuushyödyt tukevat hallinnonalan perustavoitteita ja luovat taloudellista liikkumavaraa kehittämislle. Muutokset on toteutettu luonnollista vaihtuvuutta hyväksikäyttäen ja hyvää henkilöstöpolitiikkaa noudattaen.

Tuottavuussäästöjä on saatu rakenteita, seuraamuksia ja toimintatapoja uudistamalla. Sakon muuntorangaistusta koskevan uudistuksen lisäksi toiminnan painopistettä on siirretty laitosseuraamuksista yhdyskuntaseuraamuksiin, suljetusta vankeudesta avovankeuteen ja valvotun koepäuden käyttöä on lisätty. Valvontarangaistuksen käyttöönottoon vuonna 2011 on varauduttu. Em. painopisteen siirrot ovat vähentäneet laitoksissa olevien vankien määrää ja mahdollistaneet rakenteelliset muutokset vankiloiden laitosrakenteessa. Rakenteellisia muutoksia on saatu aikaan myös Kriminaalihoitolaitoksen toimipaikkaverkostoa supistamalla. Rikosseuraamusalan sisäisinä kehittämistoimina tuottavuusohjelman mukaisia säästöjä on saavutettu vanginkuljetuksesta ja vankien työtoiminnasta. Organisaatio-uudistuksen myötä siirtyminen 1.1.2010 alkaen kolmeen täytäntöönpanoalueeseen aikaisemman viiden sijasta tuo synergiaetujen myötä myös jatkossa tuottavuussäästöjä.

Taustatietoja henkilöstöstä

Rikosseuraamusalan henkilökunnan kokonaismäärä on laskenut tarkastelujaksolla 2007 – 2009. Miesten osuus on laskenut 2 prosenttiyksikköä ja naisten noussut 2 prosenttiyksikköä.

Henkilöstön lukumäärä	2007		2008		2009	
	lkm	osuus%	lkm	osuus%	lkm	osuus%
Mies	1 943	60	1 881	59	1 840	58
Nainen	1 294	40	1 322	41	1 320	42
Vakinainen	2 781	86	2 809	88	2 709	86
Määräaikainen	456	14	394	12	455	14
Kokoaikainen	3 168	98	3 132	98	3 095	98
Osa-aikainen	68	2	71	2	65	2
Kokonaismäärä 31.12.	3 237		3 203		3 160	

eHRMInfo

Rise, Vhl, Khl, vuoden 2008 luvuissa mukana RSKK, lkm ei ole vertailukelpoinen

Henkilötyövuodet laitoksittain	2007	2008	2009
Rikosseuraamusvirasto	87	86	84
Vankeinhoitolaitos	2 723	2 696	2 654
Kriminaalihoitolaitos	289	271	266
Rikosseuraamusalan koulutuskeskus*	48	47	47
Yhteensä	3 147	3 101	3 050

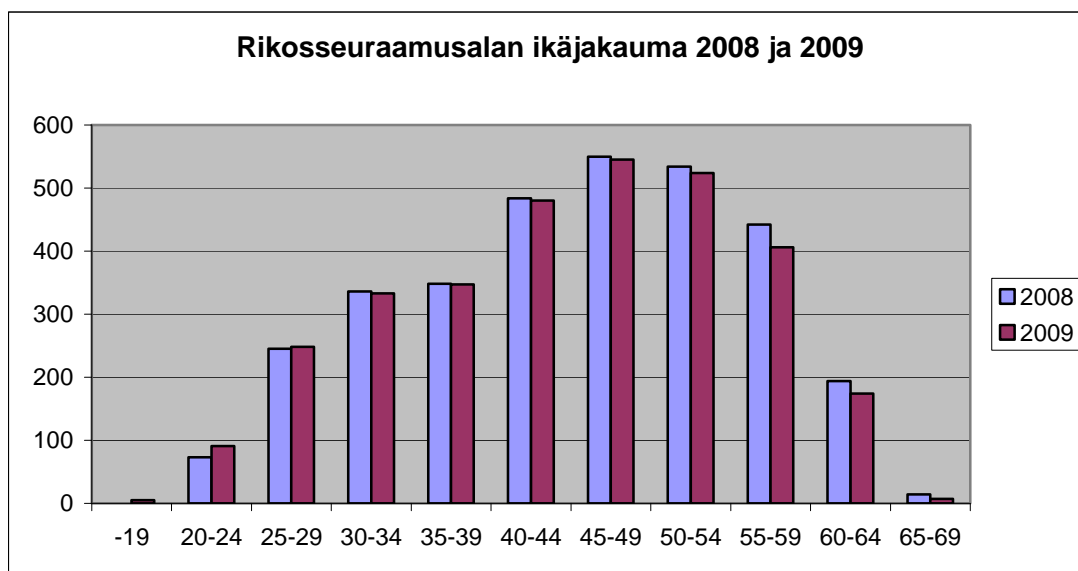
* sis. vartijakokelaat

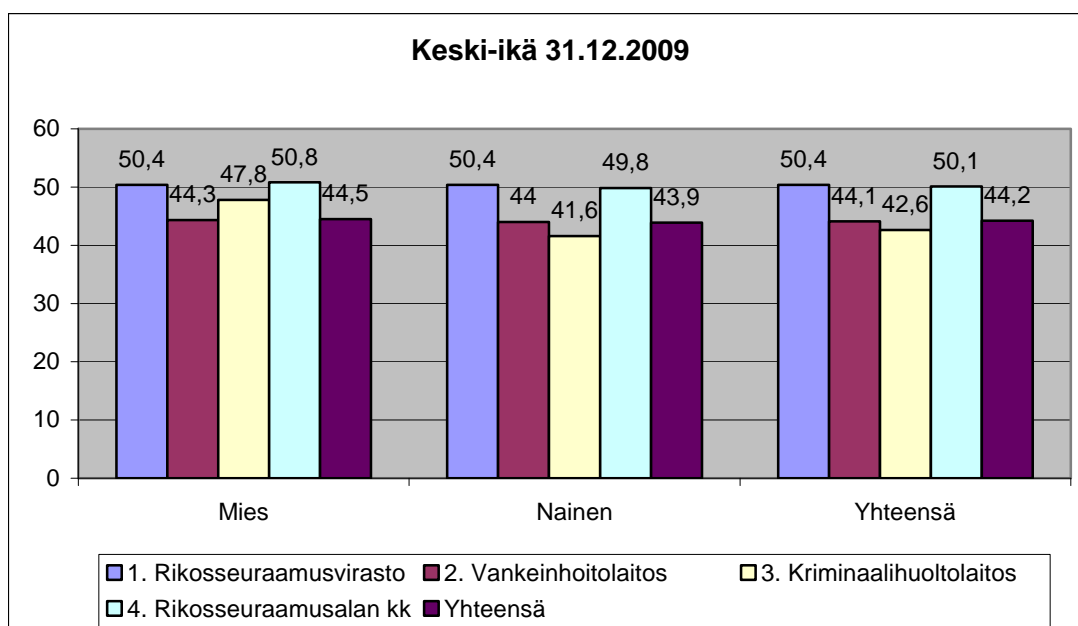
Henkilökunnan vaihtuvuuden tarkastelussa oli todettavissa, että vakinaisten virkamiesten sisäänottomäärä on pudonnut huomattavasti edellisiin vuosiin verrattuna. Kokonaisuudessaan henkilökunnan rekrytointimäärä vähentyi edellisestä vuodesta 11 palvelujaksoa, mikä on perusteltavissa pääosin sopeuttamistoimilla ja taloudellisella tilanteella. Rikosseuraamusalalla pystyttiin tilinpäätösvuonna toteuttamaan valtionhallinnon yleistä henkilöstöpoliittista tavoitetta ja nostamaan yhä vakinaisen henkilökunnan suhteellista osuutta.

Vaihtuvuus, ulkoiset vaihdot												
	Alkaneet palvelujaksot			Päättyneet palvelujaksot			Keskim. henkilöstön lkm			Vaihtuvuus %		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Vakinaiset	79	38	15	174	176	134	2 751	2 801	2 756	9,2	7,7	5,4
Määräaikaiset	754	679	691	631	609	639	561	522	503	247	249	264
Yhteensä	833	717	706	805	785	773	3 312	3 323	3 259			

Rikosseuraamusalan keski-ikä 31.12.2009 oli 44,2 vuotta. Henkilöstön keski-ikä vastaa valtion yleistä ikärakennetta, jonka mukaan keski-ikä on 44,0 vuotta. Suurin yksittäinen ikäryhmä oli 45 – 49 -vuotiaat, joiden osuus kokonaishenkilöstöstä oli 17,2 %. Miesten keski-ikä oli 44,5 ja naisten 43,9 vuotta. Rikosseuraamusalan nuorin henkilökunta työskenteli Kriminaalihoitolaitoksessa (42,6) ja vastaavasti vanhin Rikosseuraamusvirastossa (50,4).

Viisikymmentä vuotta täyttäneitä ja tätä vanhempaa henkilökuntaa oli vuonna 2009 samassa suhteessa kuin edeltävänä vuonna, 35,2 % kokonaishenkilökuntamäärästä.

Kokonaistyötunnit rikosseuraamusalalla olivat 4 701 610. Tehty työaika jakautui sukupuolten kesken siten, että miehet tekivät 63 % ja naiset 37 %. Lisä- ja ylitöiden osuus työajasta oli 1,5 %.

Maksettujen ylitöiden tunnit ja kustannukset 2007-2009							
	2007		2008		2009		2009-2008 Muutos, €
	Tunnit	€	Tunnit	€	Tunnit	€	
Lisätyöt	23 905	285 633	21 806	284 792	27 767	369 425	84 633
Ylityöt	105 222	2 090 339	64 565	1 373 933	73 467	1 672 098	298 165
Muut lisät	4 470	55 058	3 379	46 963	653	2 210	-44 753
Yhteensä	133 697	2 431 030	89 750	1 704 788	101 887	2 043 732	338 944

Ylityöt. Todelliset tehdyt tunnit ja yksinkertaisina korvattavat tunnit 2007-2009						
	2007		2008		2009	
	Todelliset tehdyt tunnit	Yksinkertaisina korvattavat	Todelliset tehdyt tunnit	Yksinkertaisina korvattavat	Todelliset tehdyt tunnit	Yksinkertaisina korvattavat
Yhteensä	151 720	251 246	109 167	181 040	69 356	115 478

Todelliset tehdyt tunnit ilmaisevat säännönmukaisen (yleisimmin 114:45h/3 vkoa) työajan ylityksen. Työajan ylitys muunnetaan ylityön kertoimilla (50 %:lla ja 100 %:lla korotettuina) yksinkertaisina korvattaviksi tunneiksi, joita korvataan rahana tai siirretään työaikapankkiin. Maksettuihin ylitöihin voi sisältyä tunteja, jotka on maksettu työaikapankista pois.

Työhyvinvointi ja sairauspoissaolot

Vankeinhoitolaitoksessa sairauspoissaolojen määrä nousi vuoden 2008 tasosta 0,7 - yksikköä ja Kriminaalihoitolaitoksessa 0,3 - yksikköä. Rikosseuraamusviraston sairauspoissaolot laskivat 2,4 -yksikköä.

Sairauspäivien määrä / sairaustapaus oli Rikosseuraamusvirastossa 4,5, Vankeinhoitolaitoksessa 6,5, Kriminaalihoitolaitoksessa 4,8 ja RSKK:ssa 8,0.

Työtyytyväisyysindeksi	2007	2008	2009
Vankeinhoitolaitos	2,95	3,06	3,15
Kriminaalihuoltolaitos	3,41	3,53	3,51
Rikosseuraamusvirasto	3,30	3,43	3,43
Rikosseuraamusalan koulutuskeskus		3,42	3,59
Rikosseuraamusala, yhteensä	3,03	3,15	3,23

Sairauspoissaolot/htv	2007	2008	2009
Vankeinhoitolaitos, kalenteripv/htv	19,9	20,4	21,1
Kriminaalihuoltolaitos, työp/htv	11,7	11,4	11,7
Rikosseuraamusvirasto työp/htv	16,8	10,8	8,4
Työterveyshuolto euroa/htv	441	315	336
Rikosseuraamusalan koulutuskeskus pv/htv		10,2	15,2
Yhteensä, työpäivää/htv	14,2	14,6	14,9

Lyhyiden sairauspoissaolojen (1- 3 pv.) osuus sairauspäivistä laski hieman edellisestä vuodesta.

Lyhyiden sairauspoissaolojen osuus sairauspäivistä, prosentteina			
	2007	2008	2009
Rikosseuraamusvirasto	17,7	27,2	34,1
Vankeinhoitolaitos	16,7	16,9	15,7
Kriminaalihuoltolaitos	28,1	28,6	29,4
Rikosseuraamusalan koulutuskeskus		44,5	20,4
Rikosseuraamusala, yhteensä		23,6	22,4

Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden määrä on ollut laskeva: vuonna 2007 siirtyi 26 henkilöä, vuonna 2008 19 henkilöä ja vuonna 2009 13 henkilöä työkyvyttömyyseläkkeelle.

Ns. terveysprosentti, joka tarkoittaa niiden henkilöiden prosentuaalista osuutta, joilla ei ole ollut yhtään sairaus- tai tapaturmapoissaoloa, oli koko alalla 30,6 %. (Laskentaperusteisiin on huomioitu koko vuoden aikana kumulatiivisesti kertynyt henkilökunnan määrä 3742 henkilöä.) Rikosseuraamusviraston terveysprosentti oli 32,3 % (vuonna 2008 se oli 25,3 %) ja Kriminaalihuoltolaitoksen 23,4 % (22,6 %) ja Vankeinhoitolaitoksen 30,6 % (16,5 %). Kehitystä voidaan tältä osin pitää erittäin hyvänä.

Sairauspoissaoloihin on kiinnitetty erityistä huomiota ja niitä on pyritty ehkäisemään ennakoita mm. yksikkökohtaisen käsittelyn avulla. Aluevankilat vastuutettiin selvittämään sairauspoissaolojen syitä ja asiaa on käsitelty myös työterveyshuollon kanssa. Korkeiden sairauspoissaolojen taustalla vaikuttavat tekijät ovat monisyisiä, eikä selkeitä yksittäisiä tekijöitä voida osoittaa.

Rikosseuraamusalan koulutuspäivien määrä on vähentynyt Vankeinhoitolaitosta lukuun ottamatta jokaisen virastoryhmän osalta vuodesta 2008 vuoteen 2009.

Henkilöstön koulutustasoindeksi	2007	2008	2009
Vankeinhoitolaitos*	3,9	4,0	4,0
Kriminaalihuoltolaitos	5,4	5,4	5,4
Rikosseuraamusvirasto	5,1	5,3	5,5

*Vankeinhoitolaitoksen tasoero johtuu virkojen kelpoisuusvaatimuksista.

Henkilöstön koulutuspäivät /htv	2007	2008	2009
Vankeinhoitolaitos	2,2	2,3	2,5
Kriminaalihuoltolaitos	7,0	7,9	4,8
Rikosseuraamusvirasto	3,8	4,6	4,3
Rikosseuraamusalan koulutuskeskus		7,8*	1,9*

* lukujen vaihtelevuus johtuu erilaisista kirjauskäytännöistä

Henkisten voimavarojen kehittämiseen liittyvät toimet

Rikosseuraamusalalla kehitettiin johtamisosaamista painottaen sen vaikutusta henkilöstön työhyvinvointiin. Koko rikosseuraamusalan johto osallistui syyskuussa 2008 – toukokuussa 2009 toteutettavaan johdon valmennusohjelmaan. Johdon valmennus jakautui strategisen ja operatiivisen johdon valmennukseen. Valmennus saatettiin loppuun.

Tutkimus- ja kehittämismäärärahaa kohdennettiin vuonna 2009 henkilöstön työorientaatiota, työssä jaksamista ja hyvinvointia muuttuneessa toimintaympäristössä tutkiviin ja tukeviin hankkeisiin.

Rikosseuraamusalan henkilöstöstrategia valmisteltiin oikeusministeriön henkilöstöstrategian suuntaviivojen mukaisesti. Strategiasta nostettiin esiin painopistealueita: osaamisen varmistaminen, töiden organisointi ja työssä jaksaminen, johtamisen kehittäminen ja muutoksenhallinta. Jalkauttamisen varmistamiseksi muodostettiin työhyvinvointiverkosto, joka koostuu alan Kaiku -kehittäjistä ja VMBaro -yhdyshenkilöistä. Verkosto kokoontui syksyllä 2009 ja se jatkaa toimintaansa vuonna 2010 alueellisesti.

Vuodesta 2007 hakijoiden määrä vankeinhoidon perustutkintoa suorittamaan on vähentynyt noin 40 %. Perustutkinnolle hakeutuminen kuvastaa alan yleistä vetovoimaisuutta. Rikosseuraamusalan työvoiman oletetaan lähivuosina vähenevän, joten tulevaisuudessa tarvitaan entistä tehokkaampia rekrytointitoimia ja henkilöstön osaamisen kehittämistä.

Täydennyskoulutuksen tavoitteena on tarjota rikosseuraamusalalla tarvittavaa erityisosaamista. Koulutuksen sisällöstä sovittiin Rikosseuraamusviraston, aluevankilojen, Kriminaalihuoltolaitoksen ja Rikosseuraamusviraston koulutuskeskuksen kesken. Täydennyskoulutuksessa lähiopetusta tuettiin verkko- ja etäopiskelumenetelmillä. Täydennyskoulutuksen koulutettavapäivät vähentyivät hieman (noin 300) vuodesta 2008. Koulutukseen hakeutuminen jakautui varsin epätasaisesti eri yksiköiden kesken. Täydennyskoulutuspalveluja käyttivät eniten yhdyskuntaseuraamus- ja sijoittajayksiköiden henkilöstö.

Työhyvinvoinnin kokonaiskustannukset (ilman poissaoloja) vuonna 2009 olivat 2 589 937 € (2008: 2 392 755). Henkilöstökoulutuksen kokonaiskustannukset (ilman poissaoloja) olivat 3 159 318 € (2008: 3 604 321). Yhteensä panostus henkilöstön työhyvinvointiin ja koulutukseen (ilman poissaoloja) oli 5 785 255 € (2008: 5 997 076).

1.6 Tilinpäätösanalyysi

1.6.1 Rahoituksen rakenne

Vuoden 2009 talousarviossa rangaistusten täytäntöönpanon määrärahat on budjetoitu oikeusministeriön pääluokan lukuun 40.

Rikosseuraamusviraston tiliviraston menoihin oli käytettävissä kertomusvuonna oikeusministeriön pääluokan 25 määrärahoja yhteensä 241,5 miljoonaa euroa, mikä on 2,5 miljoonaa euroa ja 1,0 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Määrärahoista 236,7 miljoonaa euroa on vuoden 2009 talousarviossa myönnettyjä määrärahoja (joista lisätalousarviot 0,2 milj. euroa) ja edelliseltä vuodelta siirrettyjä määrärahoja 4,9 miljoonaa euroa. Talousarviossa myönnettiin virastojen ja laitosten toimintamenoihin yhteensä 213,6 miljoonaa euroa (joista lisätalousarviot 0,2 milj. euroa) ja avolaitostöihin 6,0 miljoonaa euroa. Käytettävissä olleista määrärahoista virastojen ja laitosten toimintamenoihin myönnettyjä määrärahoja oli käytettävissä yhteensä 218,1 miljoonaa euroa (221,1 milj. euroa) eli 1,3 % vähemmän kuin edellisenä vuonna, ja avolaitostöihin myönnettyjä määrärahoja 6,4 miljoonaa euroa (6,4 milj. euroa).

Tiliviraston käytössä oli muiden pääluokkien määrärahoja yhteensä 0,6 miljoonaa euroa, mistä tilivirastojen välisestä yhteistoiminnasta ja yhteisrahoitteisesta toiminnasta aiheutuneita kuluja laskutettiin määrärahan myöntäneiltä virastoilta yhteensä 0,2 miljoonaa euroa (talousarviokirjanpidon tili 630).

Rikosseuraamusalan toiminta muuttui nettobudjetoiduksi toiminnaksi vuodesta 2009 lähtien. Nettobudjetoidulle toimintamomentille kirjattiin varainhoitovuoden aikana tuloja yhteensä 15,6 miljoonaa euroa, mistä maksullisen toiminnan tuotot olivat 10,8 miljoonaa euroa, vuokrat ja käyttökorvaukset 1,9 miljoonaa euroa, yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot 1,1 miljoonaa euroa ja muut tuotot yhteensä 1,8 miljoonaa euroa. Maksullisen toiminnan tuotot olivat 2008 11,6 milj. euroa, josta tuloarviotilille 12.25.40 (Rangaistusten täytäntöönpanon tulot) kirjattiin 4,4 miljoonaa euroa ja nettobudjetoidulle toimintamomentille 7,2 milj. euroa.

1.6.2 Talousarvion toteutuminen

Menoarviotilit ja siirretyt määrärahat

Pääluokan 25 määrärahoja käytettiin 235,4 miljoonaa euroa (239,1 milj. euroa), mikä on 1,6 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Virastojen ja laitosten toimintamäärärahoja käytettiin 212,3 miljoonaa euroa (216,6 milj. euroa) eli 2,0 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Vuosien 2008 ja 2009 luvut eivät ole toimintamäärärahojen osalta vertailukelpoisia, koska vuoden 2009 toimintamäärärahat ovat kokonaan nettoutettuja.

Avolaitostöihin myönnettyjä määrärahoja käytettiin 6,1 miljoonaa euroa (6,1 milj. euroa), eli saman verran kuin edellisenä vuona. Suurimmat avolaitoskohteet perustuivat Metsähallituksen, Suomenlinnan hoitokunnan, Finavian ja puolustusvoimien kanssa tehtyihin yhteistyösopimuksiin.

Muiden pääluokkien määrärahoja käytettiin yhteensä 0,5 miljoonaa euroa (0,5 milj. euroa), mihin sisältyy valtionhallinnolle tarkoitettuja työllistämismäärärahoja 0,2 miljoonaa euroa (0,3 milj. euroa). Tilivirastojen väliseen yhteistoimintaan liittyviä menoja kirjattiin talousarviokirjanpidon tilille 630 yhteensä 0,2 miljoonaa euroa (0,1 milj. euroa). Yhteistyö liittyi

pääosin Kaiku -hankkeen toteuttamiseen ja työhyvinvoinnin edistämiseen sekä tutkimustyöhön yliopistojen ja Opetushallituksen kanssa.

Menoarviotileille ja siirrettyjen määrärahojen tileille kirjatut menot (netto) olivat yhteensä 235,8 miljoonaa euroa (239,6 milj. euroa), mikä on 1,6 % vähemmän kuin edellisellä vuonna. Vuodelle 2010 siirrettiin pääluokan 25 määrärahoja 6,1 miljoonaa euroa (4,9 milj. euroa), mikä on 1,2 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Siirrettyihin määrärahoihin sisältyy toimintamäärärahoja 5,8 miljoonaa euroa (4,5 milj. euroa) ja avolaitostöihin tarkoitettuja määrärahoja saman verran kuin edellisellä vuotena, eli 0,3 miljoonaa euroa. Pääsääntöisesti avolaitosmäärärahoja on käytetty rakennusten ja rakenteiden korjaamiseen. Helsingin avovankilan Suomenlinnan osaston, Kunnunsuon vankilan Haminan työsiirtolan ja Vanajan vankilassa huomattava osa avolaitosrahasta on käytetty kansallisomaisuuden peruskorjaukseen.

Tuloarviotilit

Koska rikosseuraamusalan toiminta on kokonaan nettoutettu 2009 lähtien, tuloarviotilille 12.25.40 ei kertynyt tuloja.

1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma

Tiliviraston tuotto- ja kululaskelma on laadittu liikekirjanpidon periaatteita noudattaen. Tiliviraston kulut olivat kertomusvuonna 237,8 miljoonaa euroa tuottoja suuremmat. Kulujäämä kasvoi edellisestä vuodesta 2,5 %.

Toiminnan tuotot, yhteensä 15,7 milj. euroa, olivat 0,7 miljoonaa euroa ja 4,1 % edellisen varainhoitovuoden kertymää pienemmät. Tuottoihin sisältyy maksullisen toiminnan tuottoja 10,8 miljoonaa euroa (edellisellä vuonna 11,6 miljoonaa euroa), vuokria ja käyttökorvauksia 1,9 miljoonaa euroa (1,9 miljoonaa euroa) ja muita toiminnan tuottoja 3,0 miljoonaa euroa (2,8 miljoonaa euroa). Maksullisen toiminnan tuottoihin sisältyy laitosten myyntituottoja 4,2 miljoonaa euroa (4,4 milj. euroa). Maksullisen toiminnan tuotot vähenivät 0,9 miljoonaa euroa. Toiminnan tuottojen aleneminen johtui alihankintatyön ja yritysmyyntin hiljennemisestä yleisen taloudellisen taantuman vuoksi sekä Sukevan vankilan Iskolan avovankilaosaston lakkauttamisesta. Vuokria ja käyttökorvauksia kertyi edellisestä vuodesta vastaava määrä. Muut toiminnan tuotot kasvoivat 0,2 miljoonaa euroa edellisestä vuoteen nähden, mihin vaikutti Iskolan avovankilaosaston lakkauttamisesta saadut kertaluonteiset käyttöomaisuudenmyyntitulot sekä vankien ylläpitokorvausten ja henkilökunnan ateria- ja korvausten kasvu.

Toiminnan kulut, yhteensä 238,6 milj. euroa, olivat 4,5 milj. euroa ja 1,9 % suuremmat kuin edellisellä vuonna. Etenkin henkilöstö- ja kiinteistökulut nousivat kauden aikana. Henkilöstökulut muodostivat toiminnan kuluista 60 %, vuokrat 16 %, aineiden ja tarvikkeiden ostot 11 %, palvelujen ostot 10 %, poistot 2 % ja muut kulut 1 %. Kulurakenteessa ei tapahtunut olennaisia muutoksia.

Henkilöstökuluihin, yhteensä 142,1 milj. euroa, sisältyy vankipalkkoja, vankien toiminta- ja käyttörahoja sivukuluineen 6,3 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut kasvoivat edellisestä vuodesta 2,3 miljoonaa euroa ja 1,6 %. Henkilöstömenoja lisäsivät VES:in mukaiset yleiset palkankorotukset sekä paikalliset palkkakehittämiserät. Lomapalkkavelan muutoksena henkilöstösivukulut huomioiden on henkilöstökuluihin kirjattu yhteensä 2,8 miljoonaa euroa,

mikä on 1,6 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Henkilöstökuluihin sisältyy 0,8 milj. euron eläkemaksujen palautus vuodelta 2008. Oikaisuerinä henkilöstömenoihin on kirjattu sairausvakuutuslain, tapaturmavakuutuslain ja muiden vastaavien lakien mukaisina palautuksina yhteensä 2,2 miljoonaa euroa, mikä on 0,03 milj. euroa enemmän kuin edellisenä varainhoitovuotena. Lisääntyneet sairauspoissaolot kauden aikana ovat lisänneet palautuksia.

Vuokrat, yhteensä 37,6 milj. euroa, olivat 1,9 miljoonaa euroa ja 5,4 % edellistä vuotta suuremmat. Vuokratuluista 32,4 miljoonaa euroa oli toimitilojen vuokria (joista 30,7 milj. euroa olivat Senaattikiinteistöille maksettuja vuokria), 2,5 miljoonaa euroa asuntojen vuokria (lähes kaikki maksettu Senaattikiinteistöille), 1,6 miljoonaa euroa maanvuokria, 0,8 miljoonaa euroa koneiden ja laitteiden sekä kuljetusvälineiden vuokria ja muita vuokria 0,3 miljoonaa euroa. Toimitilojen vuokrat kasvoivat edellisestä vuodesta 1,7 miljoonaa euroa, yhteensä 5,5 % ja maanvuokrat 0,1 miljoonaa euroa, yhteensä 5,5 %. Kiinteistövuokria nostivat vuokrien 3,6 prosentin indeksikorotukset sekä pienet investointihankkeet.

Aineiden ja tarvikkeiden ostot, yhteensä 26,5 milj. euroa, vähenivät 1,4 miljoonaa euroa ja 5,1 % edellisestä vuodesta. Erään sisältyy lämmitys- ja sähköenergian ostoja 6,3 miljoonaa euroa, elintarvikkeiden ostoja 4,1 miljoonaa euroa, arvoltaan vähäisen käyttöomaisuuden ostoja 1,1 miljoonaa euroa ja rakennusmateriaalin ostoja 1,0 miljoonaa euroa sekä laitosmyymälöiden ostoja 4,1 miljoonaa euroa. Lämmitys- ja sähköenergian ostot nousivat 0,2 miljoonaa euroa, yhteensä 2,5 %, ja elintarvikkeiden ostot 0,1 miljoonaa euroa, yhteensä 3,5 %, edellisestä vuodesta. Elintarvikkeiden ostot lisäsi mm. elintarvikkeiden hinnankorotukset. Käyttö-omaisuuden ostot vähenivät 0,3 miljoonaa euroa, yhteensä 19,8 %, rakennusmateriaalin ostot 0,2 miljoonaa euroa, yhteensä 13,9 % ja laitosmyymälöiden ostot 0,1 miljoonaa euroa, yhteensä 3,0 %. Vaatteistojen ostot vähenivät 0,2 milj. euroa, yhteensä 29,2% ja polttoainehankinnat 0,1 milj. euroa, yhteensä 15,0 %. Lääkkeiden ostot vähenivät 0,2 milj. euroa, yhteensä 13,2 %, vaikka vankien hoitopäivät lisääntyivät. Lääkkeiden ostoja saatiin vähennettyä hankintoja kilpailuttamalla, varastoja vähentämällä ja kouluttamalla henkilökuntaa. Työtoiminnan raaka-ainehankinnat vähentyivät vähentyneen myynnin myötä, yhteensä 0,5 milj. euroa eli 12,9 %. Muut tähän ryhmään kuuluvien aineiden ja tarvikkeiden ostot vähenivät tai pysyivät lähes edellisen vuoden tasolla.

Palvelujen ostot, yhteensä 23,1 milj. euroa, kasvoivat 0,7 miljoonaa euroa eli 3,2 %, mikä johtuu ensi sijassa Oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksen oman työn muuttumisesta maksullisiksi vuoden alusta. Palvelujen ostoihin sisältyy toimistopalveluja 5,8 miljoonaa euroa, mistä talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen ostot OPK:lta olivat 2,5 miljoonaa euroa (3,0 milj.), korjaus- ja kunnossapitopalveluja 3,1 miljoonaa euroa, puhtaanapito- ja pesulapalveluja 2,7 miljoonaa euroa, henkilöstöpalveluja 1,9 miljoonaa euroa, rakentamispalveluita 0,3 miljoonaa euroa ja erilaisia muita palveluja 9,6 miljoonaa euroa. OPK:n talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen ostot vähenivät edelliseen vuoteen nähden, koska kauden aikana OPK palautti osan 2008 vuoden maksusta yhteensä 0,2 milj. euroa.

Muihin palveluihin sisältyy vankien terveystalvija 3,3 miljoonaa euroa, vankien kuljetuspalveluja 1,0 miljoonaa euroa, asiantuntija- ja tutkimuspalveluja 1,5 miljoonaa euroa sekä KHL:n asiakkaiden matkustuspalveluja 0,4 miljoonaa euroa. Toimistopalveluihin menneet kulut kasvoivat 0,7 miljoonaa euroa eli 13,5 %, mikä johtui OTTK:n omien palveluiden muuttumisesta maksullisiksi. Korjaus- ja kunnossapitopalvelut kasvoivat 0,1 miljoonaa euroa, yhteensä 3,7 %. Puhtaanapito- ja pesulapalvelujen ostot vähenivät 0,1 miljoonaa euroa, yhteensä 2,5 %. Vankien terveystalvija ostot lisääntyivät edellisestä vuodesta 0,5 miljoonaa euroa, eli 19,7 %, mikä johtui lääkäripalveluiden ostoista virkojen ollessa täyttämättä. Asiantuntija- ja tutkimuspalveluiden ostot nousivat 0,1 miljoonaa euroa,

yhteensä 8,0 %. Henkilöstöpalveluostot pysyivät lähes viime vuoden tasolla, yhteensä 1,9 milj. euroa.

Muut kulut, yhteensä 2,3 milj. euroa, vähenivät 0,1 milj. euroa kauden aikana. Henkilöstön matkakulut olivat 1,7 miljoonaa euroa ja ne vähenivät edellisestä vuodesta 0,2 miljoonaa euroa eli 8,1 %. Matkakulujen vähentymiseen vaikutti videoneuvottelulaitteiden lisääntynyt käyttö.

Valmistus omaan käyttöön, yhteensä 2,8 milj. euroa, väheni edellisestä 0,5 miljoonaa euroa, eli 14,2 %. Avolaitostöiden osuus erästä on 2,6 miljoonaa euroa, kun vastaava erä edellisenä vuonna oli 2,9 miljoonaa euroa.

Poistojen määrä, yhteensä 4,2 milj. euroa, väheni edellisestä vuodesta 0,8 miljoonaa euroa, yhteensä 16,4 %. Suunnitelmasta poikkeaviin poistoihin 0,6 milj. euroa kirjattiin valtionhallinnon ulkopuolisille tehtyjen avolaitostöiden arvona 0,4 miljoonaa euroa ja muut 0,2 milj. käytöstä poistoina.

Sisäiset kulut, yhteensä 5,2 milj. euroa, ovat yhteistoiminnan kustannusten korvauksia valtion virastoille ja laitoksille, mistä suurimmaksi osaksi on Oikeushallinnon tietotekniikka-keskukselle sopimuksen mukaan maksettuja tietohallintopalveluja. Sisäiset kulut lisääntyivät edellisestä vuodesta 1,3 miljoonaa euroa (33,6 %), kun osa 2008 toteutettavista ICT-hankkeista siirtyi vuodelle 2009. ICT -vakiopalveluiden ostoja lisäsivät tietoliikenne-, lähiverkkohankinnat sekä kehittämismenoja vankitietojärjestelmän (Vati) ja Vankipalkka –sovelluksen sekä Prima -järjestelmien kehittäminen sekä videoneuvottelulaitteiden käyttöönotto. ICT -ylläpitomenot aiheutuivat Vati-, Effica, Personec Aika ja Timecon –järjestelmien ylläpidosta.

Sisäisiin kuluihin sisältyy itse valmistettujen järjestelmien hankintamenoja yhteensä 137 875 euroa, mistä aktivointikirjaus on tehty oikeusministeriön tiliviraston kirjanpitoon ja siirretty hallinnan siirtona edelleen Rikosseuraamusviraston taseeseen.

Toiminnan tuotoilla katettiin 6,6 % (7,0 %) toiminnan kuluista.

1.6.4 Tase

Tiliviraston tase on laadittu liikekirjanpidon periaatteita noudattaen. Taseen loppusumma väheni edellisestä varainhoitovuodesta 3,5 miljoonaa euroa eli 21,9 %.

Vastaavaa

Käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten tasearvo, yhteensä 6,7 milj. euroa väheni 3,0 miljoonaa euroa eli 31 %. Aineettomat hyödykkeet koostuvat valmiina ostetuista atk-ohjelmista, itse suunnitelluista atk-järjestelmistä ja suunnitteilla olevista atk-järjestelmistä, joita ei ole vielä otettu käyttöön. Aineettomien hyödykkeiden kirjanpitoarvo väheni 1,7 miljoonaa euroa. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat sisältävät VankipalkkaPriman hankintamenot. Aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvo väheni 1,3 miljoonaa euroa, mikä johtuu ensi sijassa kone- ja laiteinvestointien vähenemisestä. Kokonaisinvestoinnit olivat kertomusvuonna yhteensä 1,0 miljoonaa euroa.

Vaihto- ja rahoitusomaisuuden kirjanpitoarvo, yhteensä 5,2 milj. euroa, väheni varainhoitovuonna 0,4 miljoonaa euroa eli 7,3 %, mikä johtuu lyhytaikaisiin saamisiin sisältyvien myynti- ja siirtosaamisten vähenemisestä. Vaihto-omaisuuden tasearvo oli 4,3 miljoonaa euroa ja se väheni edellisestä vuodesta 0,3 miljoonaa euroa, yhteensä 6,7 %. Lyhytaikaiset saamiset vähenivät edellisestä vuodesta 0,1 miljoonaa euroa. Virastojen ja laitosten kassoissa oli rahavaroja varainhoitovuoden lopussa yhteensä 0,1 miljoonaa euroa.

Vastattavaa

Oma pääoma, yhteensä 20,1 milj. euroa, väheni edellisestä varainhoitovuodesta 5,5 miljoonaa euroa ja 37,5 %. Pääoman siirrot lisäsivät omaa pääomaa 232,3 miljoonalla eurolla ja tilikauden kulujäämä vähensi sitä 237,8 miljoonalla eurolla. Pääoman siirrot –erä sisältää tiliviraston maksuliikemenotilille valtion yleiseltä maksuliikemenotililtä siirretyt katteet, yhteensä 251,2 milj. euroa, vähennettynä tiliviraston maksuliiketulotililtä valtion yleiselle maksuliiketulotilille tehdyillä tyhjennyksillä, yhteensä 16,9 milj. euroa sekä tilivirastojen välisillä hallinnan siirroilla, yhteensä 2,0 milj. euroa.

Vieras pääoma, yhteensä 32,7 milj. euroa, on kokonaan lyhytaikaista vierasta pääomaa. Vieras pääoma lisääntyi 1,9 miljoonaa euroa eli 6,3 %, mikä johtuu ensi sijassa siirtovelkojen lisääntymisestä. Tilivirastojen välisiin tilityksiin sisältyvät palkkauksista suoritettut ennakonpidätykset ja työnantajan sosiaaliturvamaksut sekä tapaturmamaksut, joiden tilityspäivä oli tammikuussa 2010. Edelleen tilitettävät erät ovat työnantajan eläkemaksuja, työntekijän eläkemaksuja ja työttömyysvakuutusmaksuja. Edelleen tilitettäviin eriin sisältyvät myös vuoteen 2009 kohdistuvat palkkaukset yhteensä 1,6 milj. euroa, jotka on maksettu tammikuussa 2010. Siirtovelkoihin sisältyy 19,7 miljoonaa euroa lomapalkkavelkoja, jotka kasvoivat edellisestä vuodesta 2,8 miljoonaa euroa eli 16,3 %. Lomapalkkavelan suuri kasvu johtui siitä, että valtio siirtyi käyttämään uutta lomalaskentaperustetta.

1.7 Sisäisen valvonnan arviointi ja vahvistuslausuma

Rikosseuraamusalan sisäisen valvonnan ja siihen kuuluvan riskienhallinnan tilaa on arvioitu käyttämällä oikeusministeriön sisäisen tarkastuksen yksikön laatimaa arviointikehikkoa (COSO-ERM). Arviointi on suoritettu rikosseuraamusalueilla, Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikössä, Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksessa ja Rikosseuraamuslaitoksen terveydenhuoltoyksikössä. Arviointi tehtiin itsearviointina, jossa oli mukana Rikosseuraamusviraston tarkastustoiminto. Sisäisen valvonnan arviointia on täydennetty Rikosseuraamusviraston tarkastustoiminnon ja ulkopuolisten tarkastustahojen havainnoilla.

Käytössä olevien seurantajärjestelmien avulla riskeistä ja kehittämistarpeista on saatu riittävä käsitys. Kaiku-luotain riskienarviointimenetelmä on ollut käytössä Kriminaali-huoltolaitoksessa ja koekäytössä Kaakkois-Suomen aluevankilassa. Kaiku-luotain on kuitenkin koettu käytännössä melko raskaaksi eikä sen käyttöä ole laajennettu koskemaan koko Rikosseuraamusalaa. Tässä vaiheessa ei suunnitella uuden riskienarviointimenetelmän käyttöönottoa. Sisäisen valvonnan arviointi ja riskien tunnistaminen ja hallinta on otettu osaksi säännönmukaista tulosohjausmenettelyä. Sisäisen valvonnan arviointikeskustelut käydään vuosikellon mukaan samaan aikaan tulosneuvottelujen kanssa, jotta havaittujen riskien korjaaminen voidaan ottaa huomioon tulostavoitteita asetettaessa ja riskitietoja voidaan käyttää sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelman valmistelussa.

Oikeusministeriön sisäisen tarkastuksen yksikkö on muuttanut toimintaansa siten, että se ei enää suoraan tarkasta Rikosseuraamuslaitoksen toimintaa. Tästä syystä Rikosseuraamus-

viraston tarkastustoimintaa on kehitetty ja Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikköön on vuoden 2010 alusta perustettu pääjohtajan alaisuudessa toimiva sisäinen tarkastus.

Vuoden 2010 alusta tapahtuneessa organisaatiomuutoksessa muodostettiin Vankeinhoitolaitoksesta ja Kriminaalihoitolaitoksesta Rikosseuraamuslaitos. Rikosseuraamuslaitoksen toimintaa ohjaavat lait ja asetukset ovat voimassa samoin kuin Rikosseuraamuslaitoksen työjärjestys, taloussääntö ja materiaali-ohjesääntö. Rikosseuraamuslaitoksen määräykset ja ohjeet päivitetään vuoden 2010 aikana vastaamaan uutta organisaatiota. Toimintayksiköiden työjärjestykset ja materiaali-ohjesäännöt ovat valmisteilla. Uuden organisaation toiminta ja johtamisjärjestelyt eivät vielä käytännössä ole vakiintuneet. Myös työnjako keskushallinnon, toimintayksiköiden ja tukitoimintojen palveluntuottajien välillä on osittain epäselvä.

Organisaatiomuutokseen liittyy riski henkilöstön osaamisvajeesta tehtävien muuttuessa. Nopeissa muutoksissa henkilöstölle ei pystytä antamaan ajoissa tarvittavaa täydennyskoulutusta. Organisaatiomuutos on sitonut voimavaroja ja toistuvat muutokset ovat rasittaneet henkilöstöä. Nyt organisaation vakiintuessa voidaan voimavaroja kohdistaa toiminnan sisältöön.

Johdon raportointijärjestelmää on edelleen kehitetty. BO- raportointijärjestelmä on otettu käyttöön. BO- raportointijärjestelmän käyttökoulutusta jatketaan. Talousasioiden tuntemisessa ja talousjohtamisessa on puutteita, mitä on pyritty korjaamaan vuonna 2009 johdon koulutukseen sisällytetyllä taloussuunnittelukoulutuksella. Johtamisen parantamiseksi käynnistetään johtoryhmätyöskentelyn koulutus kaikille johtoryhmille.

Toiminnan monipuolisuudesta johtuen Rikosseuraamusalalla on käytössä useita tietojärjestelmiä. Tietojärjestelmien syvällisemmässä tuntemisessa on puutteita monilla tahoilla ja sen vuoksi järjestelmiä ei hyödynnetä täysimääräisesti. Myös tietojärjestelmiin syötettävän tiedon oikeellisuudessa on puutteita. Tietojen arkistointi tietojärjestelmissä ei ole täysin Rikosseuraamuslaitoksen omassa hallinnassa, vaan osittain palveluntuottajien varassa. Tietojärjestelmien kokonaistarve, päällekkäisyys, yhdistettävyyden ja tietojen siirto järjestelmästä toiseen muodostavat kokonaisuuden, joka vaatii vielä kehittämistoimia. Tiedonhallinnan jatkuvuuden varmistamiseksi vuonna 2010 käynnistetään ICT-varautumisen pilotointi.

Laitosturvallisuuteen liittyvät riskit ovat rikosseuraamusalalla hyvin tunnistettuja ja hallittuja. Rikosseuraamusalan turvallisuusstrategian valmistelu on käynnissä. Toiminnallisen turvallisuuden laadun kehittämiseksi laaditaan turvallisuuden laatukäsikirjaa.

Useana vuonna Vankeinhoitolaitos ei ole pystynyt hoitamaan kiinteistöjen kunnossapitoa sillä tasolla, joka on määritelty Senaatti-kiinteistöjen kanssa tehdyissä vuokrasopimuksissa. Samoin vankiloiden laiteinvestointeja ei ole pystytty toteuttamaan poistoja vastaavasti ja riskinä on tilojen ja kaluston kunnan jatkuva heikkeneminen. Yhteistyösopimus Rikosseuraamuslaitoksen ja Senaatti-kiinteistöjen välillä uusitaan vuonna 2010.

1.8 Arviointien tulokset

Vuoden 2008 tilinpäätöksessä mainittujen arviointien perusteella on tehty seuraavat toimenpiteet. CPT:n tarkastuksen johdosta Helsingin ja Hämeenlinnan vankilat on veloitettu päästämään vangit wc-tiloihin kaikkina vuorokaudenaikoina. Vankien ajankäyttötilaston mukaan vankiloissa ei ole pystytty järjestämään toimintaa aikaisempaa useammalle vangille.

Suljettujen vankiloiden poistumislupien myöntämiskäytäntöä on seurattu, mutta laitosten lupakäytännöissä ei vielä ole tapahtunut yhdenvertaisuutta lisäävää kehitystä.

Ulkopuoliset arvioinnit

Rikosseuraamusalaa arvioivat ulkopuoliset tahot ovat Valtiontalouden tarkastusvirasto, eduskunnan oikeusasiamies ja oikeusministeriön sisäisen tarkastuksen yksikkö.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on tehnyt ennalta ilmoittamattoman tarkastuksen neljään vankilaan sekä ilmoitetun tarkastuksen yhden aluevankilan hallintoon ja sijoittajayksikköön. Tarkastusten painopiste on vankien kohtelu ja olosuhteet vankilassa.

Valtiontalouden tarkastusvirasto on laatinut vuoden 2009 tilintarkastuksesta väliraportit hankintatoimesta ja materiaalihallinnosta. Tarkastuksen perusteella varastojen tarkastuksia on syytä lisätä.

Lisäksi VTV on tehnyt tarkastuksen ”taloushallinnon muutokset ministeriöissä, virastoissa ja laitoksissa”, joka sisältää myös oikeusministeriön hallinnonalan. Rikosseuraamusalan osalta on todettu ongelmia uusien tietojärjestelmien ottamisessa käyttöön keskeneräisinä. Todettiin myös, että toimintayksiköihin on jäänyt paljon tehtäviä ja uudistusten myötä tullut myös uusia tehtäviä, kun samanaikaisesti taloushallinnon henkilöstö on siirretty palvelukeskukseen. Työnjako ja tiedonkulku palvelukeskuksen, Rikosseuraamusviraston ja toimintayksiköiden kesken on epäselvä. Tietämys toiminnasta on häviämässä keskushallinnosta. Uudistusten yhteydessä hallinnon ylätasolta on kadonnut suuri määrä taloushallinnon ja it-alan asiantuntemusta.

Oikeusministeriön sisäisen tarkastuksen yksikkö on laatinut neljä tarkastuskertomusta, jotka kokonaan tai osittain koskevat Rikosseuraamusalaa: oikeushallinnon talous- ja henkilöstöhallinnon palvelusopimukset, vankien terveydenhuolto, Rikosseuraamusalan ajoneuvojen hankinta ja käyttö sekä selvitys Etelä-Suomen aluevankilan avolaitosmäärärahojen käytöstä.

Vankien terveydenhuollon osalta kehittämistarvetta todettiin johdon tietojärjestelmissä, tulosoikeusmenettelyssä sekä hankintamenettelyssä.

Ohjaus- ja johtamismenettelyjä ja toimivaltasäännöksiä on uudistettu ja selkeytetty vuoden 2010 alusta. Selkeyttäminen koskee myös avolaitosmäärärahojen käyttöä.

Rikosseuraamusviraston oma tarkastustoiminta

Rikosseuraamusviraston tarkastustoiminta teki vuonna 2009 kuusi tarkastusta. Näistä kolmen vankilatarkastuksen painopisteenä oli vankeuslain periaatteiden noudattaminen. Uudet käytännöt vankeusprosessin toteuttamisessa oli vankiloissa otettu käyttöön kohtalaisen hyvin.

Vuonna 2007 käyttöön otetussa Turun vankilassa tehtiin toiminnallinen tilatarkastus. Sen mukaan vankilan ylläpito vaikeuttaa vankien sijoittelua ja vankilan toiminnot eivät ole käynnistyneet suunnitellusti. Kaikkia vankilan tiloja ei ole otettu käyttöön parhaalla mahdollisella tavalla. Tarkastuksen perusteella vankilan virallinen vankipaikkamäärä muutettiin vastaamaan tiloista annettua normia 5,5 neliometriä henkilöä kohti.

Yhdyskuntapalvelun keskeytysten vähentämiskeinoja koskeneen tarkastuksen perusteella suositeltiin, että yhdyskuntapalvelun epäonnistumisen riski arvioidaan ja tarvittaessa lisätään tukitoimenpiteitä riskin torjumiseksi.

Toimintolaskentajärjestelmä TARMOn käyttöä koskenut tarkastus osoitti puutteita järjestelmään syötettävien tietojen oikeellisuudessa. Toimintolaskentajärjestelmän raportteja ei tehokkaasti käytetä hyväksi toimintayksiköiden johtamisessa.

1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Tilivirastossa ei ole vuonna 2009 ilmennyt tiliviraston hoidettavana tai vastattavana oleviin varoihin tai omaisuuteen kohdistuneita väärinkäytöksiä tai rikoksia.

2. Talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2008	Talousarvio 2009 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2009	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	2 214 965,51	2 157 295	2 157 294,86	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	2 214 965,51	2 157 295	2 157 294,86	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	8 056 585,14	9 983	9 983,15	0,00	100
12.25.50. Rangaistusten täytäntöönpanon tulot	8 052 603,80	0	0,00	0,00	100
12.25.99. Oikeusministeriön hallinnonalan muut tulot	0,00	3 640	3 639,62	0,00	100
12.32.99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot					
12.32.99.06. Muut tulot		731	731,28	0,00	100
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	3 981,34	5 612	5 612,25	0,00	100
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	3 073,31	3 113	3 112,66	0,00	100
13.03.01. Osinkotulot ja osakkeiden myyntitulot	3 073,31	3 113	3 112,66	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä	10 274 623,96	2 170 391	2 170 390,67	0,00	100

Pääloukan, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2008	Talousarvio 2009 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2009 määrärahojen käyttö		Tilinpäätös 2009 siirto seuraavalle vuodelle	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			vuonna 2009	vuonna 2009			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2009	vuonna 2009	Käyttö (pl. peruutukset)
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	69 368,36	118 986	81 384,97	37 601,51	118 986,48	0,00	40 657,89	157 657,89	106 455,61	51 202,28
24.01.29. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	3 662,36	1 986	1 986,48		1 986,48	0,00				
24.01.29.3. Lähialueyhdistyön arvonlisäveromenot	3 662,36	1 986	1 986,48		1 986,48	0,00				
24.20.66. Lähialueyhdistyö (siirtomääräraha 3 v)		117 000	79 398,49	37 601,51	117 000,00	-		117 000,00	79 398,49	37 601,51
24.50.66. Lähialueyhdistyö (siirtomääräraha 3 v)	65 706,00					-	40 657,89	40 657,89	27 057,12	13 600,77
25. Oikeusministeriön hallinnonala	239 209 216,36	236 661 083	230 538 859,12	6 122 223,95	236 661 083,07	0,00	4 874 377,06	224 517 477,06	218 395 253,11	6 122 223,95
25.01.29. Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	16 492 216,36	17 017 983	17 017 983,07		17 017 983,07	0,00				
25.40.01. Rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenot (netto) (siirtomääräraha 2 v)	217 317 000,00	213 618 100	207 791 002,29	5 827 097,71	213 618 100,00	-	4 533 957,31	218 152 057,31	212 324 959,60	5 827 097,71
25.40.01.1. Toimintamenot	215 317 000,00	211 618 100	206 096 246,32	5 521 853,68	211 618 100,00	-	4 399 820,98	216 017 920,98	210 496 067,30	5 521 853,68
25.40.01.3. Palvelussuhdeasuntojen vuokraosuudet (EK) (enintään)	2 000 000,00	2 000 000	1 694 755,97	305 244,03	2 000 000,00	-	134 136,33	2 134 136,33	1 828 892,30	305 244,03
25.40.74. Avolaitostyöt (siirtomääräraha 3 v)	5 400 000,00	6 025 000	5 729 873,76	295 126,24	6 025 000,00	-	186 518,47	6 211 518,47	5 916 392,23	295 126,24
25.40.74.1. Avolaitostyöt 1)	5 050 000,00	5 625 000	5 456 743,87	168 256,13	5 625 000,00	-	99 199,48	5 724 199,48	5 555 943,35	168 256,13
25.40.74.2. Työsiirtolatyöt kunnan omistuksessa oleviin työkohteisiin (EK) (enintään) 1)	350 000,00	400 000	273 129,89	126 870,11	400 000,00	-	87 318,99	487 318,99	360 448,88	126 870,11
25.50.74. Avolaitostyöt (siirtomääräraha 3 v)							153 901,28	153 901,28	153 901,28	0,00
25.50.74.1. Avolaitostyöt										
25.50.74.2. Työsiirtolatyöt kunnan omistuksessa oleviin työkohteisiin (EK) (enintään)							153 901,28	153 901,28	153 901,28	0,00

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2008	Talousarvio 2009 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2009 määrärahojen		Tilinpäätös 2009	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2009	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2009	Käyttö vuonna 2009 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala		60 000	0,00	60 000,00	60 000,00		0,00	60 000,00	0,00	60 000,00
28.01.01. Valtiovarainministeriön toimintamenot (netto) (siirtomääräraha 2 v)										
28.01.01.2.1. - Kehittämis- ja koulutustoiminta		60 000	0,00	60 000,00	60 000,00			60 000,00	0,00	60 000,00
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	349 554,37	218 695	218 694,97		218 694,97					
32.30.51 Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet (enintään 1201 htv) (kiinteä määräraha)		218 695	218 694,97		218 694,97					
32.30.51.2.1.-Palkkaukset		218 695	218 694,97		218 694,97					
32.80.51. Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha)	349 554,37									
32.80.51.2.1 . -Palkkaukset	338 950,71									
32.80.51.2.2. - Muut menot	10 603,66									
Määrärahatilit yhteensä	239 628 139,09	237 058 765	230 838 939,06	6 219 825,46	237 058 764,52	0,00	4 915 034,95	224 735 134,95	218 501 708,72	6 233 426,23

1) Määrärahat on esitetty varainhoitovuoden aikana tehtyjen tilijaottelun muutosten mukaisina (mom. 25.40.74).

3. Tuotto- ja kululaskelma

	1.1. - 31.12.2009		1.1. - 31.12.2008	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	10 757 943,77		11 635 582,16	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	1 946 818,77		1 939 392,50	
Muut toiminnan tuotot	<u>3 008 605,35</u>	15 713 367,89	<u>2 809 257,36</u>	16 384 232,02
TOIMINNAN KULUT				
Aineet ja tarvikkeet				
Ostot tilikauden aikana	26 466 304,49		27 879 844,80	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	329 606,06		-212 566,46	
Henkilöstökulut	142 126 034,61		139 858 181,90	
Vuokrat	37 592 573,01		35 665 674,94	
Palvelujen ostot	23 146 770,61		22 435 862,25	
Muut kulut	2 339 943,17		2 429 964,54	
Valmisteverastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-16 579,92		342 583,73	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-2 786 481,83		-3 247 634,87	
Poistot	4 199 390,84		5 025 020,00	
Sisäiset kulut	<u>5 228 288,39</u>	-238 625 849,43	<u>3 912 612,85</u>	-234 089 543,68
JÄÄMÄ I		-222 912 481,54		-217 705 311,66
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	11 676,15		5 361,10	
Rahoituskulut	<u>-6 280,12</u>	5 396,03	<u>-7 711,95</u>	-2 350,85
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	21 236,38		4 842,17	
Satunnaiset kulut	<u>-19 299,70</u>	1 936,68	<u>-42 439,79</u>	-37 597,62
JÄÄMÄ II		-222 905 148,83		-217 745 260,13
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Siirtotalouden kulut kotitalouksille		-19 862,98		<u>-22 706,79</u>
JÄÄMÄ III		-222 925 011,81		-217 767 966,92
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	2 173 060,34		2 223 630,49	
Suoritettavat arvonlisäverot	<u>-17 035 735,03</u>	-14 862 674,69	<u>-16 504 543,71</u>	-14 280 913,22
TILIKAUDEN KULUJÄÄMÄ		<u>-237 787 686,50</u>		<u>-232 048 880,14</u>

4. Tase

	31.12.2009	31.12.2008
VASTAAVAA		
KANSALLISOMAISSUUS		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	654 567,00	764 395,00
KÄYTTÖOMAISSUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET Sijoitukset		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	222,80	9 695,00
Muut pitkävaikutteiset menot	1 174 510,39	2 775 301,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>118 841,00</u>	<u>232 361,60</u>
	1 293 574,19	3 017 357,60
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Rakennukset	597 359,52	619 869,00
Rakennelmat	43 027,08	17 302,00
Rakenteet	355 787,00	477 699,00
Koneet ja laitteet	4 254 560,80	5 426 720,00
Kalusteet	136 626,60	151 186,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>3 947,00</u>	<u>3 947,00</u>
	5 391 308,00	6 696 723,00
KÄYTTÖOMAISSUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET Sijoitukset		
Käyttöomaisuusarvopaperit	<u>45 643,39</u>	<u>42 585,00</u>
KÄYTTÖOMAISSUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET Sijoitukset Yhteensä	6 730 525,58	9 756 665,60
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISSUUS		
VAIHTO-OMAISSUUS		
Aineet ja tarvikkeet	1 709 008,80	1 955 198,80
Keskeneräinen tuotanto	445 206,72	529 532,00
Valmiit tuotteet/Tavarat	<u>2 177 636,50</u>	<u>2 160 147,36</u>
	4 331 852,02	4 644 878,16
PITKÄAIKAISET SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset	107,28	107,28
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
Myyntisaamiset	583 986,96	656 319,16
Siirtosaamiset	179 834,65	208 611,34
Muut lyhytaikaiset saamiset	42 952,71	37 370,15
Ennakkomaksut	<u>5 678,00</u>	<u>466,00</u>
	812 452,32	902 766,65
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT		
Kassatilit	96 858,11	106 102,53
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISSUUS Yhteensä	5 241 269,73	5 653 854,62
VASTAAVAA Yhteensä	<u><u>12 626 362,31</u></u>	<u><u>16 174 915,22</u></u>

	31.12.2009	31.12.2008	
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
VALTION PÄÄOMA			
Valtion pääoma 1.1.1998	269 413 004,89	269 413 004,89	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-284 015 840,08	-278 876 891,12	
Pääoman siirrot	232 309 509,01	226 909 931,18	
Tilikauden kulujäämä	<u>-237 787 686,50</u>	<u>-232 048 880,14</u>	-14 602 835,19
VIERAS PÄÄOMA			
LYHYTAIKAINEN			
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	450 954,63	452 273,50	
Saadut ennakot	19 788,63	0,00	
Ostovelat	6 161 240,37	6 561 174,91	
Tilivirastojen väliset tilitykset	2 449 586,61	2 726 621,64	
Edelleen tilittävät erät	3 884 233,55	3 919 345,11	
Siirtovelat	19 735 431,12	17 112 542,00	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>6 140,08</u>	<u>32 707 374,99</u>	<u>5 793,25</u> <u>30 777 750,41</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>12 626 362,31</u>	<u>16 174 915,22</u>	

5. Liitetiedot

5.1 Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Varainhoitovuoden tilinpäätös on laadittu noudattaen samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin edellisenä varainhoitovuonna.

Henkilöstökulut

Vuosien 2009 ja 2008 henkilöstökuluihin sisältyy eläkemaksujen palautuksia. Palautusten määrä oli varainhoitovuonna 818 950 euroa ja edellisenä vuonna 41 968 euroa.

Lomapalkkavelan laskentakaavaa on muutettu edellisestä vuodesta 1.4.2009 voimaan tulleen uuden vuosilomasopimuksen johdosta. Lomapäivän hinta on nyt 1/21 kuukausipalkasta, kun se aikaisemmin oli 1/25.

Liite: 5 Henkilöstökulujen erittely

Vuoden 2008 alusta lukien johtoon kuuluvan henkilöstön palkat on kirjattu liikekirjanpidossa omalle tililleen lomarahaa lukuunottamatta. Lomarahoina kirjanpidon kertymään on lisätty 6 % vuosipalkkion määrästä.

Vuoden 2009 toteutumaan sisältyy johtoon kuuluvien henkilöiden palkkoja 39 htv:n verran, kun vastaava lukumäärä edellisenä varainhoitovuotena oli 31 htv.

Liite 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Liitteessä on ilmoitettu tiedot vain niistä kansallis- ja käyttöomaisuushyödykkeistä sekä käyttöomaisuusarvopapereista ja muista pitkäaikaisista sijoituksista, joiden hankintamenoja ei ole vielä tilikauden alkaessa kokonaan kirjattu poistoina kuluksi.

5.2 Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2008	Talousarvio 2009 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2009	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
	0,00	0	0,00	0,00	
Bruttomenot	0,00	0	0,00	0,00	
Bruttotulot	0,00	0	0,00	0,00	
Nettotulot	0,00	0,00	0,00	0,00	

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2008	Talousarvio 2009 (TA + LTA:t)	sarvion 2009 määrärahojen käyttö vuonna 2009	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2009	Vertailu Talousarvio Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
							Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2009	Käyttö vuonna 2009 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
25.40.01 Rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenot (nettob)(sm 2v)	225 629 245,58	229 168 100	223 371 292,80		229 198 390,51				232 439 324,02		
Bruttomenot											
Bruttotulot	8 312 245,58	15 550 000	15 580 290,51		15 580 290,51				15 580 407,11		
Nettomenot	217 317 000,00	213 618 100	207 791 002,29	5 827 097,71	213 618 100,00		4 533 957,31	218 152 057,31	212 324 959,60		5 827 097,71

5.3 Arviomäärärahojen ylitykset

Tilivirastolla ei ole varainhoitovuodella arviomäärärahojen ylityksiä.

5.4 Peruutetut siirretyt määrärahat

Tilivirastolla ei ole varainhoitovuodella peruutettuja siirrettyjä määrärahoja.

5.5 Henkilöstökulujen erittely

	2009	2008
Henkilöstökulut	108 723 858,01	105 556 264,98
Palkat ja palkkiot	106 304 824,43	104 598 989,14
Tulosperusteiset erät	4 266,00	3 075,00
Lomapalkkavelan muutos	2 414 767,58	954 200,84
Henkilösivukulut	27 076 053,11	27 976 359,85
Eläkekulut	22 547 499,14	22 928 189,82
Muut henkilösivukulut	4 528 553,97	5 048 170,03
Yhteensä	135 799 911,12	133 532 624,83
Johdon palkat ja palkkiot*), josta tulosperusteiset erät	2 900 175,08 4 266,00	2 304 129,60 3 075,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet		
Johto	5 409,03	4 532,81
Muu henkilöstö	25 375,48	10 220,86

*Johto on määriteltä pääjohtajan päätöksellä v. 2007. Vuoden 2008 alusta johtoon kuuluvan henkilöstön palkat on kirjattu liikekirjandossa omalle tilille lomarahaa lukuunottamatta. Lomarahoina kirjanpidon kertymään on lisätty 6 % vuosipalkkion määrästä.

Vuoden 2009 toteutumaan sisältyy johtoon kuuluvien henkilöiden palkkoja 39 htv:n verran, kun vastaava lukumäärä edellisenä varainhoitovuotena oli 31 htv, mikä on otettava huomioon toteumalukuja verrattaessa.

Vankipalkat ja niiden sosiaaliturvamaksut

	2009	2008
Vankipalkat	3 101 510,94	2 960 093,88
Vankien toimintarahat	1 881 968,85	1 362 616,58
Vankien käyttörahat	1 244 665,20	1 889 959,28
Vankien sosiaaliturvamaksut	97 978,50	112 887,33
Yhteensä	6 326 123,49	6 325 557,07
Henkilöstökulut yhteensä	142 126 034,61	139 858 181,90

5.6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Omaisuusryhmä	Poisto-	Poistoaika	Vuotuinen
AINEETTOMAT HYODYKKEET			
112 Aineettomat oikeudet			
1120 Ostetut atk-ohjelmistot	tasapoisto	3	33,33
1123 Liittymismaksut		3 tai 5	
114 Muut pitkävaikutteiset menot			
1140 Atk-ohjelmat (itse valmistetut)	tasapoisto	3	33,33
AINEELLISET HYODYKKEET			
122 Rakennukset			
Kangas- ja muovihallit	tasapoisto	10	10
Kevytrakenteiset, lyhytaikaiseen käyttöön tarkoitetut varastot, Puiset, kosteat tilat, Puiset, lyhytaikaiseen käyttöön tarkoitetut ja hyväksytyt asuntolat, koulut ja myymälärakennukset, parakkirakenn. tai vast., jotka on pystytetty kiinteälle perustukselle.	tasapoisto	20	5
Kivirakennukset, joissa käsitellään runsaasti syövyttäviä aineita tai joissa on huonosti ilmastoidut, kosteat tilat, Puiset eläinsuojat ja saunarakennukset	tasapoisto	30	3,33
Sekarakenteiset rakennukset, joissa on hyvin ilmastoidut, kosteat tilat. Kevytrakenteiset varistorakennukset. Puiset aidat, ladot, auto- ja kalustosuojat. Puiset Puimalat ja vastaavat.	tasapoisto	40	2,5
Kiviset korjaamot, eläinsuojat, meijerit ja vastaavat. Puiset huvilat ja ja vastaavat. Omakotitalot.	tasapoisto	50	2
Kiviset autosuojat ja liikerakennukset. Puiset asuin- ja toimistorakennukset. Puiset koulu-, hotelli- ja majoitusrakennukset. Puiset yhdistystalot.	tasapoisto	60	1,67
Kiviset asuin- ja toimistorakennukset. Kiviset koulu- ja sairaalarakennukset. Kiviset hoitolaitokset, virastotalot ja vastaavat. Kiviset hotellirakennukset ja vastaavat.	tasapoisto	80	1,25
Rakennuksiin kiinteästi liittyvät järjestelmät ja rakenteet	tasapoisto	5	20
123 Rakennelmat			
1230 Rakennelmat	tasapoisto	10	10
124 Rakenteet			
1241 Tierakenteet	tasapoisto	10	10
1249 Muut rakenteet	tasapoisto	10	10
125-126 Koneet ja laitteet			
1250 Autot	tasapoisto	7	14,28
1251 Laivat ja muut vesikuljetusvälineet	tasapoisto	7	14,28
1253 Raskaat työkoneet	tasapoisto	10	10
1254 Kevyet työkoneet	tasapoisto	5	20
1255 Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	tasapoisto	5	20
1256 Toimistokoneet ja laitteet	tasapoisto	5	20
1257 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	tasapoisto	10	10
1258 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20
1259 Laboratoriolaitteet			
– raskaat koneet ja laitteet S591	tasapoisto	10	10
– kevyet koneet ja laitteet S592	tasapoisto	5	20
1269 Muut koneet ja laitteet			
– raskaat koneet ja laitteet S691	tasapoisto	10	10
– kevyet koneet ja laitteet S692	tasapoisto	5	20
127 Kalusteet			
1270 Toimistokalusteet	tasapoisto	10	10
1279 Muut kalusteet	tasapoisto	10	10
130 Käyttöomaisuusarvopaperit			
		ei poistoaikaa	

Poistosuunnitelmaa ei ole muutettu varainhoitovuoden aikana.

Vuoden 2006 alusta lukien tuotannon tekijän, jonka taloudellinen pitoaika ylittää yhden vuoden ja jonka arvonnalisäveroton hankintahinta on vähintään 10 000 euroa, hankintameno aktivoidaan taseeseen ja kirjataan kuluksi suunnitelman mukaisina poistoina.

5.7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden ja muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Kansallisomaisuus			
	102 Rakennukset	109 Kesken-eräinen kans.omaisuus	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2009	0	764 395,00	764 395,00
Lisäykset (+)	0	93 116,00	93 116,00
Vähennykset (-)	0	-202 944,00	-202 944,00
Hankintameno 31.12.2009	0	654 567,00	654 567,00
Kertyneet poistot 1.1.2009	0	0	0
Vähennysten kertyneet poistot	0	0	0
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0	0	0
Kertyneet poistot 31.12.2009	0	0	0
Arvonkorotukset			0
Kirjanpitoarvo 31.12.2009	0	654 567,00	654 567,00

Aineettomat hyödykkeet				
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2009	88 985,00	5 575 505,00	232 361,60	5 896 851,60
Lisäykset (+)	0,00	257 760,60	118 841,00	376 601,60
Vähennykset (-)	0,00	0,00	-232 361,60	-232 361,60
Hankintameno 31.12.2009	88 985,00	5 833 265,60	118 841,00	6 041 091,60
Kertyneet poistot 1.1.2009	79 290,00	2 800 204,00	0,00	2 879 494,00
Vähennysten kertyneet poistot		0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	9 472,20	1 858 551,21	0,00	1 868 023,41
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot		0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2009	88 762,20	4 658 755,21	0,00	4 747 517,41
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2009	222,80	1 174 510,39	118 841,00	1 293 574,19

Aineelliset hyödykkeet

	122 Rakennukset	123 Rakennelmat	124 Muut rakenteet	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	129 Keskener. ain. om	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2009	713 607,00	35 940,00	843 787,00	15 984 272,00	406 786,00	3 947,00	17 988 339,00
Lisäykset	0,00	30 595,00	0,00	426 577,00	21 728,00	0,00	478 900,00
Vähennykset	0,00	-757,00	0,00	-32 385,57	0,00	0,00	-33 142,57
Hankintameno 31.12.2009	713 607,00	65 778,00	843 787,00	16 378 463,43	428 514,00	3 947,00	18 434 096,43
Kertyneet poistot 1.1.2009	93 738,00	18 638,00	366 088,00	10 557 552,00	255 600,00	0,00	11 291 616,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	21 710,48	3 820,92	121 912,00	1 521 938,62	36 233,40	0,00	1 705 615,42
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	799,00	292,00	0,00	44 412,01	54,00	0,00	45 557,01
Kertyneet poistot 31.12.2009	116 247,48	22 750,92	488 000,00	12 123 902,63	291 887,40	0,00	13 042 788,43
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2009	597 359,52	43 027,08	355 787,00	4 254 560,80	136 626,60	3 947,00	5 391 308,00

Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

	130 Käyttöomaisuusarvopaperit	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2009	42 585,00	42 585,00
Lisäykset	3 058,39	3 058,39
Vähennykset	0	0
Hankintameno 31.12.2009	45 643,39	45 643,39
Kertyneet poistot 1.1.2009	0	0
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0	0
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0	0
Vähennysten kertyneet poistot	0	0
Kertyneet poistot 31.12.2009	0	0
Arvonkorotukset	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.2009	45 643,39	45 643,39

5.8 Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2009	2008	Muutos
Korot euromääräisistä saamisista	8 563,49	2 287,79	6 275,70
Korot valuuttamääräisistä saamisista	0,00	0,00	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	0,00	0,00	0,00
Osingot	3 112,66	3 073,31	39,35
Liikelayritysten voiton tuloutuukset	0,00	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00	0,00
Rahoitustuotot yhteensä	11 676,15	5 361,10	6 315,05
Rahoituskulut	2009	2008	Muutos
Korot euromääräisistä veloista	4 031,32	5 354,30	-1 322,98
Korot valuuttamääräisistä veloista	0,00	0,00	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot	0,00	0,00	0,00
SWAP-maksut veloista	0,00	0,00	0,00
Sijoitusten lainasaamisten tileistäpoistot	0,00	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	2 248,80	2 357,65	-108,85
Rahoituskulut yhteensä	6 280,12	7 711,95	-1 431,83
Netto	5 396,03	-2 350,85	7 746,88

5.9 Talousarviotaloudesta annetut lainat

Tilivirastolla ei ole valtion talousarviotaloudesta myönnettyjä lainoja.

5.10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	31.12.2009					31.12.2008					
	Kappale- määrä	Markkina- arvo	Kirjanpito- arvo	Omistus- osuus	Myyntioi- keuksien alaraja	Saadut osingot	Markkina- arvo	Kirjanpito- arvo	Omistus- osuus	Myyntioi- keuksien alaraja	Saadut osingot
Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet	164		1 230,00			24,60		0,00			0,00
Aktia A	164	1 287,40	1 230,00			24,60		0,00			0,00
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	842		44 413,39			1 100,00		42 585,00			979,00
Joensuun seudun Puhelin	18		3 024,00					3 024,00			
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy, A-sarja ja B-sarja	120		3 496,00					3 496,00			
Pirkanmaan Luomutuottajat Oy	1		168,00					168,00			
Vaasan läänin Puhelin Oy	11		4 807,00			1 100,00		4 807,00			979,00
Lihakunta/ Kuopio	4		1 269,00					1 269,00			
Osuuskunta Sataluomu, Pori	1		168,00					168,00			
Elix Oil Oy, Somero	12		2 018,00					2 018,00			
Osuuskunta Jalostuspalvelu	1		200,00					200,00			
Osuuskunta Lihakunta	1		2 467,00					2 467,00			
Osuuskunta Pohjolan Maito	665		26 628,39					24 800,00			
TikkaCom Oy Joensuu	6		0,00					0,00			
Auria Turun Puhelin Oy	2		168,00					168,00			
			44 413,39					42 585,00			
Kaikki yhteensä			45 643,39			1 124,60		42 585,00			979,00

Varainhoitovuoden aikana osinkotuloja on kertynyt yhteensä 3 112,66 euroa, mistä puhelinosaakkeiden osuus on 1 100,00 euroa ja Aktia A -osakkeiden osinko 24,60 sekä osuuskunnilta saatuja voitonjakoeriä. Osuuspääoman korkoja kertyi A-Tuottajat Oy/Atrialta 627,16 euroa, Osuuskunta Pohjolan Maidolta 1 229,96 euroa ja Osuuskunta Tuottajain Maidolta 130,94 euroa.

5.11 Taseen rahoituserät ja velat

	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1 -5	Yli	Alle	1 - 5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Annetut euromääräiset velkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Euromääräisten velkakirjalainojen ostot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Euromääräiset lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut euromääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut valuuttamääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	96 858,11	0,00	0,00	96 858,11
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	96 858,11	0,00	0,00	96 858,11

	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1 -5	Yli	Alle	1 - 5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastattavien rahoituserät							
Otetut euromääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Otetut valuuttamääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat talousarvion ulkopuolella olevilta valtion rahastoilta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset velat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Seuraavana tilikautena maksettavat lyhennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset euromääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset valuuttamääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	0,00	0,00	0,00	450 954,63	0,00	0,00	450 954,63
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	450 954,63	0,00	0,00	450 954,63

5.12 Valtiontakaukset ja –takuit sekä muut vastuut

Tilivirastolla ei ole valtiontakauksia ja -takuita.

Vastuositoumukset

€ tai sanallinen selitys	Muutos		
	31.12.2009	31.12.2008	
Kansainvälisille rahoituslaitoksille annetut sitoumukset	0,00	0,00	0,00
Vastuut vahinko- ja vakuutuskorvauksista	0,00	0,00	0,00
Muut vastuut	216 422 236,00	222 734 208,00	-6 311 972,00
Vuokrasopimukset	216 422 236,00	222 734 208,00	-6 311 972,00

Merkittävät monivuotiset taloudelliset sopimukset

Vuokrasopimukset	Vuosittaiset talousarviomenot yhteensä, arvio	
Kestoajaltaan pidemmät kuin 4 vuoden sopimukset yhteensä		17 187 225,00
Määräaikaiset sopimukset		17 187 225,00
Toistaiseksi voimassa olevat sopimukset		0,00

5.13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Tilivirastolla ei ole taseeseen sisältyviä rahastoituja varoja.

5.14 Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Tilivirastolla ei ole taseeseen sisältymättömiä rahastoituja varoja.

5.15 Velan muutokset

Tilivirastolla ei ole taseessaan valtionvelkaan kuuluvia eriä.

5.16 Velan maturiteettijakauma ja duraatio

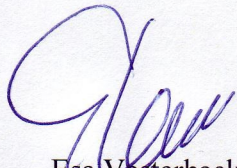
Tilivirastolla ei ole taseessaan valtionvelkaan kuuluvia eriä.

5.17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Täydentäviä tietoja sisältyy toimintakertomukseen laskelmien muihin liitetietoihin.

6. Allekirjoitukset

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 15.3.2010

Esa Vesterbacka
Pääjohtaja
Rikosseuraamuslaitos